

černostrakaté novinky

www.holstein.cz

Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR

HOLSTEIN CATTLE BREEDERS ASSOCIATION OF THE CZECH REPUBLIC

3/2013

Uvnitř čísla

Obsah

3 Memoriál Ing. Ladislava Hátle

4 Výsledky World Dairy Expo

4 Kočín 2013

5 Plemenné knihy holštýnského plemene

8 Čeští býci Top zlepšovatelé 2013

12 Globální holštýnský index

15 Postřehy z cesty do USA

22 Zdravé paznehty

24 Praktické poznatky pro vytvoření optimálních podmínek pro odpočinek skotu

26 Mastitida není bez bolesti

28 Nákladovost produkce mléka dle šetření EDF

31 Stalo se...

32 Nejlepší krávy podle SIH-K

34 TOP 100 býků dle SIH

černostrakaté
novinky
www.holstein.cz

ISSN 1214-6293

MK ČR E 15442

Publikace pro členy Svazu

Vydavatel:

Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR, o. s.
se sídlem: 252 09 Hradištko 123

Přehled o pracovištích
a pracovnících Svazu

**Sídlo organizace
a adresa pro fakturaci:**

252 09 Hradištko 123

IČO: 507024, DIČ: CZ00507024

č. účtu: 11231111/0100

KB Praha – západ

e-mail: office@holstein.cz

Webové stránky Svazu:

www.holstein.cz

Předseda Svazu:

Ing. Karel Horák

tel.: 325 655 334, mobil: 602 387157,

fax: 325 655 357

e-mail: horak.zehun@seznam.cz

Adresa bydliště: 289 05 Žehuň č. 116

Pracoviště Svazu:

Hradištko 123; Hradištko; 252 09

Výkonný ředitel:

Doc. Ing. Jiří Motyčka, CSc.

tel.: 257 896 248, fax: 257 896 251

mobil: 602 116 740

e-mail: motycka@holstein.cz

Monika Novotná

tel.: 257 896 279, fax: 257 896 251

e-mail: novotna@holstein.cz

Ivana Jiráková

tel.: 257 896 279, fax: 257 896 251

e-mail: jirakova@holstein.cz

Ing. Aleš Bychl – tajemník

tel.: 257 896 397, fax: 257 896 251

mobil: 607 999 442

e-mail: bychl@holstein.cz

Ing. David Lipovský – odborný pracovník

tel.: 257 896 248, fax: 257 896 251

mobil: 602 116 742,

e-mail: lipovsky@holstein.cz

Ing. Ladislav Vondrášek jun.

– odborný pracovník

tel.: 257 896 397, fax: 257 896 251

mobil: 602 707 141

e-mail: lada.vondr@cmsch.cz

Grafické zpracování:

www.773grafik.cz

Tisk:

Tiskárna WENDY s. r. o., Mělník

E-mail: tiskarna@wendy.cz

MEMORIÁL

ING. LADISLAVA HÁTLE 6.9.2013

Šampionka výstavy 199925-952 MIRKA
(NXA-179 OSTRETIN GARTON x NGA-427 FORCE)
Rolnická a.s. Králíky

Již po devatenácté se sešli chovatelé holštýnských krav ve sportovním areálu obce Třtěníce, aby soutěžili se svými dojnícemi o tituly nejlepší prvotelky, starší krávy, krávy s nejlepším vemenem, nejlepší kolekce a šampionky plemene. Pořadatelem přehlídky jsou AGRO Chomutice a. s. spolu se společností Chovservis a. s. Chovatelského dne se zúčastnilo 8 zemědělských podniků ze 3 krajů – domácí AGRO Chomutice a. s. – farmy Staré Smrkovice a Třtěníce, AGRO Slatiny a. s., Agrodružstvo Klas Křičín, Montamilk s. r. o. – Kamenné Zboží, Rolnická a. s. Králíky, Karel Stříbrný - Radim, ZD Bašnice a ZEPO Bělohrad a. s. Všem patří poděkování za přípravu a předvedení krav. Přehlídka krav měla velmi vysokou úroveň i spád, celkem se v kole předvedlo 18 prvotetek a 17 starších krav. Na začátek proběhla tradiční soutěž kolekcí 2 dojnic z každého zúčastněného podniku. Tady nerozhoduje nejlepší kráva, ale vyrovnanost dvojice předvedených plemenic. Vzhledem k tomu, že rozhodčím výstav byl Rostislav Škrabal, bonitér ČMSCH a. s., který patřil mezi nejlepší při vyhodnocování kolekcí na Evropském šampionátu ve Fribourgu, nelze vůbec pochybovat o tom, že nováček chovatelského dne Agrodruž-

stvo Klas Křičín z Pardubicka zvítězil zcela zaslouženě. Nejlepší prvotelku přivezli chovatelé ze středočeského Montamilk s. r. o. Kamenné Zboží. Dcera býka NEA-924 WALTER je mimořádně kapacitní, pevná kráva s širokým vemenem a výborným předním upnutím. Mezi staršími vládla Mirka z Rolnické a. s. Králíky, kráva na 3. laktaci, která byla naprosto bezkonkurenční v mléčném charakteru, otevřenosti žebí, hloubce a stavbě těla. Ve finálové čtveřici je doplnily dvě krávy ze ZEPO Bělohrad a. s., obě byly drobnější, ale s nádhernou tělesnou stavbou a perfektním utvářením vemene, prvotelka po býkovi NXA-840 ZMANNER dokonce získala titul krávy s nejlepším vemenem na výstavě. Závěrečné vyhlášení šampionky výstavy přineslo radost Rolnické a. s. Králíky, vítězství po dvou letech obhájila kráva Mirka, dcera býka NXA-179 GARTON, který pochází z českého chovu ZS Ostřetín. Je to další důkaz kvality českých býků, kteří se prosazují nejen na výstavách, ale i v žebříčku nejlepších býků dle SIH. Nejstarší krávu výstavy ISABEL č. 139049-952 (NXA-480 ROUKI x NX-768 MALWOOD) která je na 5. laktaci, předvedl její majitel Karel Stříbrný z Radimi. Isabel patří s hodnocením E90 mezi 38 excelentních krav v ČR.

VÝSLEDKY

Prvotelky

1. 272565-921 (NEA-924 WALTER x NGA-549 GLITTER) Montamilk s. r. o.
2. 252352-952 (NXA-840 ZMANNER x NEA-137 TEMPOREL) ZEPO Bělohrad, a. s.
3. 239987-952 (NEA-750 MALICIEUX x NEB-746 CATO) Stříbrný Karel, Radim

Starší krávy

1. 199925-952 MIRKA (NXA-179 OSTRETIN GARTON x NGA-427 FORCE) 3. lakt. Rolnická a. s. Králíky
2. 225617-952 (NEA-750 MALICIEUX x NEB-972 ROTHENEUF) 2. lakt. ZEPO Bělohrad, a. s.
3. 221175-952 (NEA-143 GAVOR x NXA-102 MAGRET CAS) 2. lakt. Stříbrný Karel, Radim

Nejlepší kolekce

AGRODRUŽSTVO KLAS KŘIČÍN

244707-953 KRICEN ALENKA 2

(NEA-188 HORTY x NGA-445 PRINCIPAL) 2. lakt.

244780-953 KRICEN NATÁLIE

(NEA-613 BALSAMICO x NXA-466 RAY) 2. lakt.

Nejlepší vemeno

252352-952 (NXA-840 ZMANNER x NEA-137 TEMPOREL) – ZEPO Bělohrad, a. s.

Šampionka výstavy

1. 199925-952 MIRKA (NXA-179 OSTRETIN GARTON x NGA-427 FORCE) – Rolnická a. s. Králíky
2. 272565-921 (NEA-924 WALTER x NGA-549 GLITTER) – Montamilk s. r. o.
3. 252352-952 (NXA-840 ZMANNER x NEA-137 TEMPOREL) – ZEPO Bělohrad, a. s.

Nejlepší vodič

Karel Stříbrný ml.

Nejlepší prvotelka 272565-921 (NEA-924 WALTER x NGA-549 GLITTER) – Montamilk s. r. o.

Výsledky World Dairy Expo 2013

V kategorii holštýnského plemene zvítězila

BONACCUEIL MAYA GOLDWYN EX-95

Maya Partners (Kanada)

3-7	365 d	13 720 kg	M
4.5 %	T	3.6 %	B

V kategorii RED holštýnského plemene zvítězila

KHW REGIMENT APPLE 3-RED VG-89

Westcoast Holsteins (Kanada)

2-4	365 d	10 285 kg	M
4.4 %	T	3.8 %	B

Kočín 2013

VÝSLEDEK TENTOKRÁT NEBYL DŮLEŽITÝ

Stejně jako loni se na chovatelském dnu v PD Kočín, jednom ze špičkových podniků s chovem převážně RED holštýnského plemene, sešlo mnoho chovatelů nejen ze Slovenska. Zástupci slovenské holštýnské asociace si opět pozvali naše rozhodčí, tentokrát vsadili na Zdenka a Zdenka Schaffelhoferovi, takže o to víc jsme se na přehlídku těšili. Jenomže den před výstavou přišla zlá zpráva. Lukáše Výborného, bonitéra a našeho hlavního fitéra krav, kterého si Slovinci pozvali na přípravu zvířat,

kopla při práci kráva tak nešťastně, že musel být odvezen do nemocnice a okamžitě operován. Takže je jasné, že tentokrát jsme místo kravám drželi palce Lukášovi a jsme moc rádi, že dnes už je, po 11 dnech v umělém spánku a několika týdnech v nemocnicích, doma a mimo ohrožení života. Přejeme mu co nejrychlejší uzdravení. Jen telegraficky, šafíci svou roli zvládli výborně a hlavní cenu získala kráva na 3. laktaci z firmy AgroContract mléčná farma, a. s. Jasová.

Plemenné knihy

holštýnského plemene

Holštýn – nejpočetnější a geograficky nejrozšířenější plemeno skotu. Plemeno s nejvyšší produkční schopností na světě. S žádným jiným plemenem se nepracuje tak intenzivně na zvyšování genetického potenciálu celé populace jako právě s holštýnkami. Plemeno, u kterého se každým dnem zvyšuje báze genomovaných zvířat pro získání co nejpřesnějších odhadů genomických hodnot. Pro další rozvíjení plemene je však nezbytná koordinace a kooperace mezi jednotlivými populacemi. Plemenné knihy jsou páteří holštýnského plemene. Časopis Holstein International zmapoval aktuální cíle a zájmy těch světově nejdůležitějších.

Není automatickým pravidlem, že by národy s největším šlechtitelským potenciálem byly současně největšími producenty mléka. Kromě USA, které zvýšily svou mléčnou produkci o 30% na současných 100 000 mil. tun a jsou tak na prvním místě v globálním porovnání. Objemem produkce následují Indie, Čína, Brazílie a Rusko, čtyři země, které ani úrovní šlechtění ani stupněm organizovanosti se nemohou s USA poměřovat. Na pozici 6 až 9 jsou pak Německo, Francie, Nový Zéland a Velká Británie, tedy země, kde kontrola užitkovosti, zapojení do plemenné knihy a šlechtitelský

program opět představuje špičku mezinárodní úrovně. Vzhledem k tomu, že celosvětově v posledních letech stoupá poptávka po mléčných produktech, začíná být čím dál důležitější efektivita mléčné produkce. Chcete-li produkovat mléko efektivně, potřebujete k tomu vysoce odborný management stád a vysokou genetickou úroveň populace. A toho se spousta zemí obává. Proto stále více zemí dále investuje do systémů sběru dat a dalšího rozvoje kontroly užitkovosti což jsou základní předpoklady pro další úspěšný rozvoj chovů. To je také příčinou, proč se zvyšuje zapo-

jení krav v národních plemenných knihách. Do roku 2008 měla World Holstein Friesian Federation (WHFF), organizace zastřešující celosvětově plemenné knihy 34 členů. Dnes má WHFF již členů 44.

Největší populace registrované v PK

S přibližným počtem 1,8 miliónu krav zapsaných v PK mají největší registrovanou populaci USA. Více než 90% z 9,2 miliónu dojených krav v USA jsou právě holštýnky.

WHFF – World Holstein Friesian Federation

S momentálními 44 členskými zeměmi, je WHFF zastřešující organizací holštýnských asociací z celého světa. Jedním z jejich nejdůležitějších poslání je harmonizace lineárního popisu. Další pole její působnosti je standardizace formátu pro výměnu dat mezi organizacemi, propagace plemene a podpora nově vznikajících plemenných knih, organizace seminářů a konferencí. Jednou za čtyři roky pak organizuje Světovou konferenci. Poslední se uskutečnila v Kanadě v roce 2012, příští pak bude hostit Argentina v roce 2016.

Více informací naleznete na [na whff.info](http://whff.info)

Tabulka č. 1

Přehled klíčových dat jednotlivých plemenných knih, které jsou členy WHFF

Země	Dojených krav	Holštýnských	Hol. reg. v PK	Prům. užitkovost
Severní Amerika				
USA	9.200.000	8.450.000	1.800.000	10.951 kg 3.66 % 3.09 %
Kanada	959.100	896,759	559,529	9.979 kg 3.8 % 3.19 %
Jižní Amerika				
Argentina	1.850.000	1.800.000	66.600	7.784 kg 3.31 % 3.28 %
Mexiko	2.100.000	800.000	26.910	9.940 kg 3.54 % 3.26 %
Uruguay	780.000	417,732	167,093	6.780 kg 3.51 % 3.28 %
Evropa				
Německo	4.190.485	2.287.287	1.613.909	9.097 kg 4.05 % 3.38 %
Francie	3.600.000	2.000.000	1.687.730	9.411 kg 3.93 % 3.20 %
Itálie	1.900.000	1.450.000	1.130.042	9.313 kg 3.73 % 3.38 %
Holandsko	1.483.991	1.112.993	1.108.541	8.898 kg 4.27 % 3.46 %
Velká Británie	1.812.000	1.685.000	977.000	9.064 kg 3.93 % 3.16 %
Španělsko	850.000	836.000	498.169	9.504 kg 3.63 % 3.20 %
Dánsko	613.724	409.626	355.395	9.529 kg 4.09 % 3.38 %
Irsko	1.103.732	1.100.000	236.000	6.840 kg 3.89 % 3.43 %
Švýcarsko	600.000	220.000	102.823	8.429 kg 3.97 % 3.22 %
Portugalsko	250.000	117.429	93.816	9.277 kg 3.65 % 3.27 %
Belgie	208.859	143.104	41.281	8.018 kg 3.94 % 3.31 %
Rakousko	530.000	60.000	41.120	8.569 kg 4.09 % 3.29 %
Lucembursko	42.500	31.522	31.522	8.074 kg 4.12 % 3.39 %
Švédsko	273.311	141.548	30.000	9.771 kg 4.08 % 3.37 %
Finsko	284.100	108.481	16.087	9.434 kg 3.95 % 3.31 %
Řecko	23.710	23.710	11.648	8.977 kg 4.10 % 3.40 %
Východní Evropa				
Polsko	2.346.097	2.158.400	572.476	7.533 kg 4.13 % 3.35 %
Česká republika	367.193	212.000	191.121	9.114 kg 3.77 % 3.30 %
Maďarsko	220.000	160.000	155.884	9.381 kg 3.71 % 3.29 %
Estonsko	96.500	75.700	61.841	8.235 kg 3.96 % 3.33 %
Slovensko	152.329	102.800	56.907	8.016 kg 3.89 % 3.27 %
Chorvatsko	191.354	48.044	48.044	6898 kg 3.98 % 3.26 %
Litva	36.933	18.745	10.540	7.996 kg 4.04 % 3.18 %
Oceánie, Asie, Afrika				
Austrálie	1.630.000	1.271.400	309.07	7.417 kg 3.83 % 3.27 %
Jižní Korea	248.754	248.754	149.548	9.771 kg 3.80 % 3.18 %
Izrael	112.973	112.973	107.736	11.706 kg 3.70 % 3.24 %
Nový Zéland	6.500.000	968.829	44.324	4.570 kg 4.40 % 3.70 %
Japonsko	950.000	942.600	556.248	9.233 kg 3.91 % 3.24 %
Jižní Afrika	130.000	94.010	34.000	8.803 kg 3.81 % 3.24 %

Navíc Holstein Association USA jsou jednoznačně největší plemenářskou organizací vůbec. Dalšími velkými organizacemi se srovnatelně velkou registrovanou populací je německá DHV a francouzská Prim'Holstein. Je to díky tomu, že tyto země mají výrazně vyšší procento registrovaných krav než je tomu v USA. Z tabulek č. 1, která ukazuje velikosti holštýnských populací a tabulky č. 2 udávající procento registrovaných krav nám vychází jako významný hráč také Kanada. Ve všech čtyřech zmíněných zemích je

zřejmý trend nárůstu registrovaných plemenic v posledních letech. Jedním z důvodů tohoto stavu jsou postupné změny struktury chovů. Zvětšuje se průměrná velikost chovů a stáda jsou řízena mnohem profesionálněji. Manažeři hledají další možnosti zvýšení ziskovosti mléčné produkce. Znalost plemenné hodnoty chovaných zvířat je jednou z možností, jak chov dále rozvíjet. Během prvních pěti měsíců tohoto roku bylo do registrováno více holštýnek než všech ostatních plemen dohromady za celý minulý rok.

Výměna dat

Druhou holštýnskou baštou po severní Americe je západní Evropa. Stejně tak jako v USA a Kanadě i tady se v posledních letech dramaticky zvýšily počty registrovaných krav. Nyní jich je okolo 8 miliónů. Nejen v Německu a Francii, ale i v Itálii a Holandsku mají v PK více než milion krav. Velká Británie, Irsko, Španělsko, Dánsko, Irsko a Švýcarsko mají registrováno v PK mezi 100 000 a milionem krav. Stále je na čem pracovat a co vylepšovat, služby se diverzifikují a podíl online služeb stále roste. Prohlubuje se spolupráce mezi plemennými knihami a šlechtitelskými organizacemi na zpřesňování odhadů PH, zvyšování jejich spolehlivosti a rozvíjí se genomické odhady PH. Největší úkol do budoucna je zajistit výměnu dat pro výpočty genomických PH. pro lepší porovnatelnost odhadů PH napříč zeměmi pracují evropské země na zvětšování genomové báze čipovaných zvířat s důrazem na rozšíření báze genomovaných plemenic. Současně s tím zaměstnává výpočetní centra výzkum a vývoj odhadů plemenných hodnot pro nové znaky a indexy. Ale jako největší úkol se v těžkých ekonomických časech jeví osvěta a přesvědčování chovatelů, že je nutno pokračovat dále v registraci plemenic do PK a pokračovat v provádění kontroly užitečnosti. Je nutno navázat užší kooperaci s výrobcí dojíren a dojířících robotů, aby bylo možno snadněji přejímat data získávaná z jejich zařízení a aby bylo možno s těmito daty na vědecké bázi dále pracovat. Data musí být k dispozici nejen pro faremní management, ale i pro šlechtitelské organizace a pro výpočet PH, takže ve výsledku z nich budou profitovat všichni.

Genomika

Chovatelsky vyspělé země dále pracují na zpřesňování genomických PH. V tomto ohledu jsou východoevropské země stále krok pozadu. Národní genomické hodnoty, jejich validace, zpřesňování a rozvoj jsou jedním z hlavních cílů a úkolů všech dotázaných plemenných knih.

Tabulka č. 2

Země s nejvyšším podílem registrovaných krav v PK

Chorvatsko	100%
Lucembursko	100%
Holandsko	99%
Maďarsko	97%
Izrael	96%
Česká republika	90%
Dánsko	87%
Francie	84%
Estonsko	82%
Portugalsko	80%
Itálie	78%
Německo	71%
Rakousko	69%
Kanada	62%
Španělsko	60%
Jižní Korea	60%
Japonsko	59%
Velká Británie	58%
Lotyšsko	56%
Slovensko	55%
Řecko	49%
Švýcarsko	47%
Uruguay	40%
Jižní Afrika	36%
Belgie	29%
Polsko	27%
Austrálie	24%
Irsko	22%
Švédsko	22%
USA	21%
Finsko	15%
Nový Zéland	4.6%
Argentina	3.7%
Mexiko	3.4%

Tabulka č. 3

Země s nejvyšším podílem holštýnských krav

Jižní Korea	100%
Řecko	100%
Izrael	99%
Irsko	99%
Japonsko	99%
Španělsko	98%
Argentina	97%
Kanada	94%
Holandsko	94%
Velká Británie	93%
USA	92%
Polsko	92%
Austrálie	78%
Estonsko	78%
Itálie	76%
Lucembursko	74%
Jižní Afrika	72%
Maďarsko	72%
Belgie	69%
Slovensko	68%
Dánsko	67%
Švýcarsko	63%
Německo	62%
Česká republika	58%
Francie	56%
Švédsko	52%
Portugalsko	47%
Finsko	38%
Mexiko	38%
Chorvatsko	25%
	15%
Rakousko	11%

ČEŠTÍ BÝCI

TOP ZLEPŠOVATELÉ 2013

Ostretin Helena 4, ZS Ostřetín, a.s.

4.

NEA-826 Zeliv MOHYKAN

Jihočeský chovatel a.s.
z chovu ZD „Vysočina“ Želiv

MOHYKAN se narodil v roce 2008. Ze želivské stáje pochází několik výborných českých býků (Ichant, Idril, Mass). Otcem Mohykana je německý býk Mascol, matkou je CZ170204-961, dcera známého francouzského býka Jocko Besn. Průměrná užitkovost matky za tři laktace je 12.418 kg mléka při tučnosti 3,8 % a obsahu bílkovin 3,3 %. Hodnocena byla G+83 (končetiny VG86, vemeno G+83). MOHYKAN nepochází ze silné rodiny, nicméně o jeho výběru do testace rozhodla vysoká užitkovost matky a matky matky a poměrně neotřelý původ (bez O-Mana). V přípařovacích plánech je využíván hlavně kvůli vysoké produkci mléka, velmi dobrým končetinám a celkově funkčnímu zevnějšku dcer. Předností býka je vysoká mléčná produkce s odpovídající úrovní mléčných složek (+1559 kg mléka, -0,14 % tuku a -0,02 % bílkovin), výborné končetiny a funkční vemena. Býk má vysokou plodnost dcer a to vše podporuje velmi dobrou přežitelnost dcer v chovech. Jeho výsledky u nás jsou fantastické, dosáhl na 4. místě pořadí TOP100 SIH hodnoty 136,7, zatím na 40 dcerách. Na stránkách Vikinggenetic je v interbullovém žebříčku býků seřazených podle indexu TMI na 22. místě, jako první býk z České republiky. V oblasti Jihočeského chovatele se z testu narodilo 14 dcer a do dnešního dne všechny žijí a produkují. Jejich průměrná známka za zevnějšek je G+80. Za zmínku stojí CZ404219-961, která na první laktaci nadojila 12.771 kg mléka a byla hodnocena G+83 a dále CZ404230-961, která také na první laktaci nadojila 10.392 kg mléka (3,75 % tuku a 3,49 % bílkovin) a hodnocena byla G+82 (vemeno VG85), obě pochází ze ZD „Vysočina“ Želiv. Býk žije a bez problému produkuje dávky.

10.

NEA-782 Dobronin LOSTEDEN ET

Natural s. r. o.
z chovu Dobrosevu, a. s. Dobronín

LOSTEDEN se narodil v roce 2007, je jedním ze 3 plných bratrů zařazených do testace. Všichni jsou dnes pozitivně prověřeni a Losteden dosahuje nejlepších výsledků. Matka CZ020824-961 Dobronin Marta pochází z embrya nakoupeného na farmě Petra Nováka v Kochánově a založila pravděpodobně nejsilnější rodinu matek býků v Dobroníně. Ještě dnes má index SIH-K na úrovni 139. Marta je vlastní sestrou úspěšného býka Horty. Otcem Lostedena je německý býk Jardin, který má v ČR několik výborných dcer. Do testace byl býk vybrán především pro kombinaci atraktivního otce a matky, která se bezpečně prosadila svým mléčným výkonem i zevnějškem v domácích podmínkách. Ze stejné rodiny již u nás vzešla celá řada dalších zlepšovatelů (Garton, Lobby, Horta,...). LOSTEDEN je býkem, který se s časem zlepšuje a zájem o něj stále roste. Jeho dcery na 2. laktacích pravidelně zlepšují výkon i zevnějšek. Je býkem, který razantně zvyšuje současně produkci kg mléka i % mléčných složek. Kromě toho je i velmi solidním zlepšovatelem zevnějšku. V původu Lostedena nenajdeme frekventované býky O-Mana, Goldwyna, Shottleho ani Planeta. Hodnota jeho indexu SIH 133 (72 dcer) ho zařadila do TOP 10 býků v ČR.

Nejlépe hodnocenou dcerou je zatím CZ171860-953 Ostretin Helena 4 - VG85 (vemeno VG 86) ze ZS Ostřetín, která nadojila na 1. laktaci 11.530 kg mléka.

Výbor Svazu se v letošním roce rozhodl ocenit kromě nejlepších krav také nejlepší býky pocházející z českých chovů. Kritériem bylo umístění mezi nejlepšími 50 býky v oficiálně zveřejňovaném žebříčku TOP 100 dle SIH v roce 2013. Chovatelé býků převezmou ocenění za tyto vynikající plemeníky na setkání chovatelů v Seči a plemenářské společnosti jsme požádali o krátké zhodnocení jednotlivých býků, důvody pro jejich výběr do testace, jak naplnili předpoklady, případně upozornění na špičkové dcery. Uvádíme býky, kteří se umístili v žebříčcích z letošního března a července, Býci jsou v přehledu řazení podle pořadí dle indexu SIH 7/2013. Listopadové výsledky jsou v tabulce v jiné části novinek a o českých býcích, kteří se do žebříčku nově prosadí, budeme informovat v dalších číslech ČN.

11.

NEA-739 Ostretin LAURIN ET

Natural s. r. o.
z chovu ZS Ostřetín, a. s.

LAURIN se narodil v roce 2007, jeho matka CZ109775-953 Ostretin Remarlinda 1 (otec Laudan) se výborně prosadila v domácích podmínkách. Na první laktaci byla hodnocena VG86 (vemeno VG87), na svém kontě má již nadojeno 87.552 kg mléka (na max. 4. laktaci 16.691 kg mléka) a brzy se bude telit na 6. laktaci. Narodila se po importu embrya z Francie ze světoznámé krávy Remarlindy EX90, krávy nominované časopisem Holstein International na krávu roku 2005, v několika zemích působí 18 jejích prověřených synů. Býk byl vybrán do testace díky matce a pro atraktivní a poměrně nepříbuzný původ.

LAURIN je naprosto kompletním plemeníkem. Chovatelé mohou počítat s výrazným posunem v oblasti mléčné produkce, zevnějšku i zdraví. Jako jeden z mála synů Jardina je zlepšovatelem obsahu somatických buněk v mléce. V přípařovacích plánech bývá využit jako bezchybný plemeník, především na krávy, které potřebují zlepšit vemeno nebo u nichž je problém s příbuzností na O-Mana, Goldwyna, Shottleho nebo Planeta. Letos půjde pravděpodobně o nejvyužívanějšího holštýnské plemeníka Naturalu. Má těžko hledá konkurenci svým kompletním profilem vysokých plemenných hodnot v kombinaci s nepříbuzným původem. V TOP 100 SIH se objevil v červenci 2013, kdy dosáhl hodnoty 132,8 na 60 dcerách

NEA - 671 Ketcua

13.

NEA-671 CRF KETCUEA

Jihočeský chovatel a. s.
z chovu CRF, spol. s. r. o. Dvory n. Luž.

KETCUEA se narodil v roce 2006, pochází z mléčné farmy Josefa Círala z Dvůrů nad Lužnicí, která produkovala velkou řadu špičkových krav (2x EX, 5x užitkovost nad 100.000 kg). Býk je synem O-Mana z matky CZ122868-203 po Bellwoodovi, hodnocené VG 89, ve stavbě těla a končetinách dokonce EX95. Za 4 laktace dosáhla průměrnou užitkovost 12.441 kg mléka. Pochází z dlouhověkové rodiny, její matka CZ008845-203 nadojila za 7 laktací 64.500 kg mléka a bába CZ008822-203 za 9 laktací 85.000 kg mléka. Právě kvůli špičkové matce a dlouhověkové rodině byl býk vybrán do testace.

V přípařovacích plánech je využíván hlavně pro svoji vyrovnanou produkci, snadné telení a funkční zevnějšek dcer. Předností býka je vysoká produkce s velmi příznivým obsahem složek (+934 kg mléka, +0,04 % tuku a +0,16 % bílkovin), díky lehkým porodům je vhodný na jalovice a má vysokou plodnost dcer. Jeho SIH je těsně nad hranicí absolutní špičky 130, drží se kolem 10. místa pořadí TOP 100. V oblasti Jihočeského chovatele a.s. patří mezi nejzajímavější dcery CZ363727-961, která na 1. laktaci nadojila 9.334 kg mléka (4,21 % tuk, 3,55 % bílk.) a byla hodnocena VG85 (vemeno VG88) a CZ363730-961, která nadojila na 2. laktaci 12.203 kg mléka, obě kravičky jsou ze ZD „Vysočina“ Želiv.

O býka je stále zájem (za rok 2012 přes 3500 inseminací), ale utrpěl úraz zadní končetiny a musel být poražen, takže v současné době již prakticky nejsou inseminační dávky

15.

NEA – 352 Genos IMOLA ET
Genoservis, a. s.
z farmy Skalička

IMOLA se narodil v roce 2004, pochází ze skvělé rodiny z farmy MOET Skalička. Je vnukem zakladatelky rodiny Genos Sindy VG89, která byla plnou sestrou býků Economa a Altona. Jako zakladatelka rodiny měla Sindy již v roce 2005 úžasnou produkci mléka na druhé laktaci za 305 dní 20.377 kg při dojení 2x denně. Tato dojnice byla matkou matky Imoly - Genos Treasy VG-87, která své nejvyšší užitkovosti dosáhla taktéž na druhé laktaci za 305 dnů, a to 20.167 kg mléka o složkách 4,3 % tuku a 3,4 % bílkovin. Otcem Imoly je skvělý býk O-Man. Býk má dcery s výbornými složkami a produkcí mléka, dobrou dlouhověkostí a je vhodný na jalovice. V SIH si od roku 2008 drží vysokou hodnotu přes 130, po celou dobu se řadí mezi absolutní špičku býků v žebříčku (v roce 2009 byl 2. za O-Manem), přestože jeho počet použitých dcer narostl až na téměř 1400.

Z jeho dcer stojí za zmínku prvotelka CZ407867-961 ze Zerasu, a.s. Radostín n/O, která dosáhla užitkovosti 14.547 kg mléka. Mezi dcerami na 2. laktaci vyniká dojnice CZ191107-981 G+83 z Mléčné farmy Lubina, a.s., která dosáhla produkce 14.883 kg mléka. Na vyšších laktacích nejvyšší užitkovosti dosáhla dojnice CZ272172-961 G+84 opět ze Zerasu, a.s. Radostín n/O s nádojem 14.908 kg mléka na 3. laktaci.

19.

NEA-783 Ostretin LENON ET
Natural s. r. o.
z chovu ZS Ostřetín, a. s.

LENON se narodil v roce 2007, je produktem fantastické kombinace legendárních býků Ramose a O-Mana na vynikající původně americké rodině matek býků. Jeho matka Ostretin Petunia 1 VG88 nadojila téměř 90.000 kg mléka. Ačkoli jde o dceru O-Mana, má špičkově utvářené vemeni EX90. Tato matka býků má ještě 4 další úspěšně prověřené syny, žádný z nich nepropadnul. Posledním synem je již zmiňovaný Ostretin Orty, který ještě neprošel kontrolou dědičnosti. Matkou matky je Petunia VG89, která byla zvolena časopisem Holstein International jako nejpobulárnější matka býků světa. Petunia stále žije a má na svém kontě nadojeno více než 100.000 kg mléka.

LENON byl vybrán do testace pro velmi silný původ především v oblasti znaků fitness. Podle prvních výsledků býk tyto svoje předpoklady potvrzuje, jeho parametry ve fitness znacích jsou mimořádné. Dcery jsou plodné a dlouhověké s extrémně nízkým obsahem somatických buněk v mléce (průměrný obsah somatických buněk v mléce u jeho dcer napříč různými podmínkami prostředí je pouhých 149.000/ml!!). Využíván je pro inseminaci plemenic, u kterých je žádoucí přednostně zlepšit parametry zdraví. Částečně vytlačil i býky jiných plemen, využívané v křížení za účelem zvýšení odolnosti. Snižuje náklady na chov dojníc, je specialistou na zlepšení zdraví a dlouhověkosti, ale kromě toho pomůže zlepšit obsah mléčných složek a utváření zevnějšku, zvláště vemen.

TOP ČESKÝCH PROVĚŘENÝCH BÝKŮ - umístění v roce 2013 v TOP 50

Reg	Jméno býka	chovatel	RN	Firma-název	březen 2013			červenec 2013		
					dcer	SIH	poř	dcer	SIH	poř
NEA-826	MOHYKAN	ZD Vysočina Želiv	2008	Jihočeský chov. a.s.				40	136,7	4
NEA-739	LAURIN ET	ZS Ostřetín, a.s.	2007	Natural s.r.o.				60	132,8	11
NEA-795	LABYRINT	1. zem. a.s. Chorušice	2007	Plema a.s.	71	126,0	29	71	125,5	33
NEA-671	KETCUA	CRF, Dvory n. Luž.	2006	Jihočeský chov. a.s.	73	132,2	8	73	132,3	13
NEA-782	LOSTEDEN ET	Dobrorev a.s. Dobronín	2007	Natural s.r.o.				72	132,9	10
NEA-352	IMOLA ET	Genoservis a.s. - Skalička	2004	Genoservis a.s.	997	132,6	6	1389	131,0	15
NEA-783	LENON ET	ZS Ostřetín, a.s.	2007	Natural s.r.o.	99	124,7	41	118	128,5	19
NEA-371	ICHANT	ZD Vysočina Želiv	2004	CRV CR	238	125,6	35	386	126,5	26
NEA-570	JACKPOT ET	Agras Bohdalov, a.s.	2005	Genoservis a.s.	53	125,2	39	53	124,8	41
NXA-763	LEMAR	Dobrorev a.s. Dobronín	2007	CRV CR	65	118,3	92	65	117,7	107
NEA-502	JEEP ET	Agras Bohdalov, a.s.	2005	Genoservis a.s.	65	123,1	51	124	123,5	53
NEA-537	JULIAN	Barbora Poláčeková, Hole	2005	Plema a.s.	77	125,4	38	81	124,2	46
NXA-627	KAI	VOD Zdislavice	2006	CRV CR	84	126,4	28	84	125,4	34
NEA-188	HORTY	Novák, Kochánov	2003	Natural s.r.o.	1020	126,8	24	1379	124,2	46
NEA-724	LOUVER	ZS Ostřetín, a.s.	2007	CRV CR	84	124,2	43	84	124,2	46
NEA-368	IBIS ET	Rozvodí s.r.o. Černov	2004	ABS s.r.o.	495	124,3	42	604	122,9	56

26. NEA-371 Zeliv ICHANT – CRV Czech Republic z chovu ZD Vysočina Želiv

ICHANT se narodil v roce 2004. Otcem je Altagen-I Merchant, matkou Zeliv Ichanta CZ125522-204, dcera známého holandského býka Addisona, s vynikající produkcí, mimořádnou tělesnou kapacitou (VG89) a utvářením vemene (G+84). Na maximální 4. laktaci dosáhla užitkovosti 14.609 kg mléka. Býk je velmi intenzivně využíván a populární u chovatelů především díky velmi dobře hodnoceným vemenum (přední upnutí a hloubka vemene), výborné mléčné produkci s nárůstem produkce na vyšších laktacích (první laktace PH 905 kg mléka, druhé laktace PH 1.508 kg) a velmi dobrým výsledkům vlastní plodnosti (zabřezávání) býka. Dcery Ichanta vynikají v tělesném rámci, s výborně hodnocenou šířkou, ale i hloubkou hrudníku, mají korektní končetiny se širokým postojem zezadu. Zeliv ICHANT je vhodný především k připařování na plemenice s průměrnou užitkovostí, dobrým obsahem tuku v mléce, slabší kapacitou, zvednutými záďemi a kratšími struky, je vhodný k připařování jalovic. Jeho SIH dosáhl v červenci 2013 vysoké hodnoty 126,5 při PH pro produkci 1231 kg mléka. ICHANT je jeden z nejúspěšnějších a nejpoužívanějších plemenků posledních let testovaných v ČR. Má již prodáno přes 80.000 inseminačních dávek, z toho více než třetinu na export. Známou dcerou je CZ255409-961 Dobronin Ichantie z Dobrosevu a. s. Dobronín, která byla hodnocena G+84 (vemeno VG85) a dosáhla na 1. laktaci užitkovosti 10.686 kg mléka.

33. NEA-795 Chorusic LABYRINT Plemo a. s. z chovu 1. zemědělská, a. s. Chorušice

LABYRINT se narodil v roce 2007, jeho otcem je vynikající francouzský býk Roumare, který se, i přes starší ročník narození, stále drží mezi nejlepšími býky ve Francii (ve francouzské TOP je 11.) a má i množství velmi dobrých dcer v ČR. Matka 139301-921 je dcerou O-Mana a už jako jalovice byla vybrána pro produkci býčků. Na 1. laktaci byla hodnocena úctyhodnou známku VG87, stejnou známku dostala za vemeno i končetiny, za mléčný charakter dokonce VG88. Býk byl vybrán do testace především z důvodu vynikající PH pro exteriér otce a vysokou mléčnou užitkovost (12.014 kg mléka na 1. laktaci) a exteriér matky. Dcery Labyrinta mají výborně utvářená vemena (PH 127) a předpoklady pro vysokou dlouhověkost (PH 146).

listopad 2013				listopad 2013						
dcer	SIH	poř	mléko	tuk %	tuk kg	bílk %	bílk kg	kon	vem	
40	133,8	7	1462	-0,17	48	-0,01	49	116	90	
63	133,6	8	845	-0,02	36	0,11	38	113	125	
71	133,4	11	1049	-0,10	37	0,08	43	106	114	
73	132,6	13	972	0,04	47	0,15	45	107	87	
76	129,9	22	860	0,18	55	0,19	45	110	114	
1726	129,5	25	740	0,07	39	0,13	36	113	86	
128	127,1	31	-297	0,38	16	0,25	7	99	119	
664	125,1	39	1220	-0,36	20	0,02	43	111	116	
53	124,2	43	693	0,27	55	0,04	27	113	103	
65	124,2	43	468	0,19	38	0,13	26	111	111	
300	124,1	46	899	0,08	48	0,01	32	109	98	
84	122,8	51	778	0,09	43	0,04	30	102	106	
84	121,9	62	1117	-0,14	37	0,14	50	111	91	
1747	121,7	63	885	0,03	43	0,01	31	105	111	
84	121,6	64	-686	0,56	11	0,38	0	102	104	
73	120,6	73	1311	-0,29	30	-0,10	37	117	90	

34.

NXA-627 Zdislavice KAI
CRV Czech Republic
z chovu VOD Zdislavice

KAI se narodil v roce 2006, jeho matkou je jedna z nejlepších krav tohoto chovu, dcera známého O-Mana, která byla hodnocena známkou VG88 při excelentní tělesné stavbě E 91, pevně upnutém vemeni VG87 a bezproblémových končetinách. Své vrstevnice nepřevyšovala jen výborným exteriérem, ale i produkci. Na 4. laktaci nadojila 16.654 kg mléka a dosáhla 1.165 kg T+B. Společnost CRV si do inseminace vybrala i další 2 syny této skvělé krávy Midora a genomického býka O-Alexmana. Otcem býka KAI je francouzský býk Rexondi. Dcery vynikají nadprůměrným tělesným rámcem a výbornou kapacitou těla. Velmi pozitivně jsou hodnoceny v šířkách zádi a postoji zadních končetin zezadu. Vemena jsou široká a vysoko vzadu upnutá. Dcery zlepšují hodnoty produkce. KAI se poprvé objevil v české TOP 100 v roce 2011 s mimořádným SIH 131,2 na 12. místě při 64 dcerách, v současné době jeho index mírně poklesl na 125,4. V roce 2012 bylo jeho sperma použito na více než 7.300 inseminací. Přímo ve Zdislavicích byla jedna z jeho dcer CZ224857-921 hodnocena G+84 (vemeno VG85) a dosáhla na 1. laktaci užitkovosti 12.058 kg mléka

41.

NEA – 570 Agras JACKPOT ET
Genoservis, a. s.
z chovu AGRAS Bohdalov, a. s.

JACKPOT se narodil v roce 2005, pochází z kombinace býků Murphy x Addison X Winchester a za jeho původem stojí hned dvě významné farmy, jednak AGRAS Bohdalov, a. s., která patří mezi nejlepší v ČR a TWIN-B Dairy, ze které pochází mnoho skvělých krav v produkci mléka. Jednou z nich je právě prabába Jackpota Langs-Twin-B-E-B Sabra. Býk díky své produkci +641 kg mléka, výborným složkám +0,29 % tuku a +0,05 % bílkovin a dlouhověkosti dosáhl indexu SIH 125. Jeho dcery mají střední rámec těla, strmější končetiny a dobrý úhel paznehtů. Vemena jsou mělká s dobrým předním upnutím a rozmístěním struků. Jednu ze svých dobrých dcer dojnici CZ180705-981 má v podniku ZEMSPOL Studénka, a.s. Tato kráva dosáhla na své první laktaci užitkovosti 12.431 kg mléka, exteriér má G+82 a vemeno VG85. Na druhé a vyšší laktaci stojí určitě za zmínku dojnice CZ353229-961 z Agrasu a.s. Bohdalov, své maximální produkce dosáhla na 3. laktaci nádojem 14.956 kg mléka.

46.

NEA-188 HORTY
Natural s. r. o.
z chovu Petra Nováka v Kochánově

HORTY se narodil v roce 2003. Jeho matka matky byla zakoupena na aukci v Německu. Jde v současnosti pravděpodobně o nejlepšího syna masově nasazeného otce býků Mortyho na světě. Společnost Natural s.r.o. býka vybrala do testace, protože matka CZ068862-502 NO-PE Patron Akazie VG85 pochází z hluboké, původně německé rodiny matek býků a výborně se prosadila v domácích podmínkách. Na první laktaci dokonce svoje vrstevnice překonala o 65 %. HORTY je dnes již doprovázeným býkem s více než tisícovkou dcer. Chovatelé by se k němu rádi vraceli, ale je už bohužel beznadějně vyprodán. Přenáší špičkový mléčný výkon a je kompletním zlepšovatelem zevnějšku. Index SIH má počítán od roku 2008, vždy přesáhl hranici 120, v TOP100 se ale objevil až v roce 2011, kdy splnil potřebný počet stád v produkci.

46.

NEA-537 Hole JULIAN

Plema a. s.

z chovu Oldřicha a Barbory Poláčkových v Holi

JULIAN se narodil v roce 2005, jeho matkou je CZ14031-921 Anezka po italském otci Montu, která byla hodnocená na první laktaci VG85 (vemeno VG86). Právě díky outcrossovému původu ze strany matky a vysoké PH pro produkci mléka, více jak 1000 kg u matky, matky matky i prabáby, byl býk zařazen do testace. Jeho dcery jsou typové krávy s dobrým obsahem mléčných složek. V inseminaci působí již třetím rokem a u chovatelů je velmi populární pro své fitness znaky. Je to první býk z produkce firmy Plema a. s., jehož dávky byly exportovány i do zahraničí.

56.

NEA-368 Černov IBIS

- majitel ABS cz s. r. o.

z chovu Rozvodí s.r.o. Černov

IBIS se narodil v roce 2004, matkou býka je CZ022832-961 narozená z embrya dovezeného v roce 2001 ze známé americké farmy PEN COL (Ricerest Marshall x Pen Col Mattie Crissy). Matka býka nadojila na 1.laktaci 11.362 kg mléka při tučnosti 3,99 %, obsahu bílkovin 2,97 % a dosáhla mezidobí 349 dnů. Hodnocena byla G+83. Býk je v nabídce od roku 2006, prodalo se přes 11.000 inseminačních dávek, některé chovy ho stále využívají. Býk je používán především pro výbornou produkci mléka a bílkovin, dlouhověkost, plodnost dcer a korektní končetiny. V žebříčku SIH se umísťuje v TOP 50 od roku 2009, jeho SIH si po celou dobu udržuje hodnotu kolem 125, přestože se počet jeho použitých dcer zvýšil ze 101 v roce 2009 na 604 v roce 2013. Zajímavé kolekce dcer jsou na chovech Agro Přestavlky, VOD Jetřichovec, DZS Struhařov, ZDV Novoveselsko, ZD Těmice. Jeho dcera CZ426850-961 ze ZDV Novoveselsko byla hodnocena VG85 a na 1. laktaci nadojila 14.479 kg mléka, jalovice CZ482403-961 Klarka ze stejného podniku se představila na národním šampionátu v Brně 2013.

V červenci 2012 se umístil na 8. místě v TOP 100 (336 dcer - SIH 132,6). Jeho špičkové dcery jsou v mnoha chovech, jednou z nich je CZ109790-953 ze ZS Ostřetín - Ostřetín Marketa 50, hodnocená G+84. Dcery ve stádech bývají velmi výrazné především díky mléčné síle a kapacitním vemenům. V současné době 8 dcer hodnocených VG (Brtnice, Dobronín, Mullerovi -Jakub, Postoupky, Nesovice, V. Opatovice). Jako jeden z mála domácích býků byl použit i jako otec býků. K dispozici je jeho genomicky otestovaný syn NEO-178 Ostřetín ORTY.

Globální holštýnský index²⁰¹³

Velké populace udávají směr

V červnu 2009, tedy již před více než čtyřmi lety, publikoval HI přehled všech důležitých holštýnských indexů chovatelsky významných zemí. S odstupem několika let je tedy třeba aktualizovat virtuální celkový globální index na základě stabilních plemených hodnot velkých holštýnských populací v USA, Kanadě, Německu, Holandsku a Velké Británii. Tyto velké populace jsou současně použity pro ostatní okolní, menší populace, jako srovnávací etalon. Ze srovnání je nadále jasný trend vývoje národních indexů směrem k vybalancovanému poměru produkce, fitness a exteriéru.

V roce 1996 byl v Holstein Internationalu tento přehled publikován vůbec poprvé. Právě v té době začaly některé země do indexu zahrnovat produkci mléka negativní vahou, a mnohem větší důraz začaly klást na složky. Přesto však stále produkce hrála v kompozici indexů dominantní složku. V polovině devadesátých let se tak vzorce pro výpočet indexů ve většině zemí skládaly v podstatě jen z produkce a vybraných složek typu. Výjimkou existovalo jen několik. Například skandinávské země začaly relativně velmi brzy integrovat fitness znaky a to ihned s poměrně vysokou vahou. Během několika následujících let však k tomuto kroku přistoupila většina chovatelsky rozvinutých zemí. Váha typu zůstala v indexech poměrně stabilní složkou, protože hned několik vědeckých studií poukázalo na pozitivní korelaci mezi vybranými znaky exteriéru, zvláště

pak mezi utvářením vemene a končetinami, a významnými charakteristikami fitness. Vyrůstající váha znaků fitness tak byla převážně na úkor produkčních znaků. Od roku 2001 tak ve virtuálním globálním indexu klesla váha produkce z 60 % na současných 46 %! Rok 2013 je tak prvním rokem, kdy váha produkce poklesla pod 50 %. Naopak poměr fitness znaků v globálním indexu se vyšplhal na 37 %. Dnes je tak rozdíl mezi vahou produkce a fitness pouhých 9 procentních bodů. Bude-li současný trend pokračovat, lze předpokládat, že v roce 2015 budou mít fitness charakteristiky v globálním indexu větší váhu než produkce tuku a bílkoviny. Pokud budete podrobněji zkoumat tabulky vývoje v jednotlivých zemích je potřeba vzít do úvahy, že hodnoty jsou uvedeny jako relativní váhy znaků v indexech. Vliv jednotlivých znaků na plemennou hodnotu zvířete však záleží i na dalších faktorech – asi nejdůležitějším je spolehlivost jednotlivých znaků. Takže tím, že produkční znaky vykazují obvykle vyšší spolehlivost než znaky exteriéru a charakteristiky fitness, produkce tuku a bílkovin má ve skutečnosti vyšší vliv na PH než je jejich relativní vyjádření v indexu. Přesto však se celková váha právě fitness znaků v indexech nepřetržitě zvyšuje.

Kanada, Německo a Velká Británie patří k těm zemím, kde se celkový index v posledních letech v podstatě nezměnil. Jiné důležité indexy jako TPI v USA a skandinávský NTM byly naopak mír-

ně modifikovány. Zvláště v populacích, které produkují nejvíce otcovského materiálu je velmi důležité, aby indexy byly co nejvíce stabilní. V průměru tak relativní váhy TPI, LPI, RZG a PLI jsou v souladu s ostatními, méně důležitými národními indexy. Plemenné hodnoty těchto zemí bývají využívány jako standardy pro sledování změn PH v zemích, kde je mléko produkováno v relativně podobných podmínkách. V posledních letech země jako Itálie, Španělsko, Jižní Afrika, Švýcarsko a Maďarsko změnilly své národní indexy tak, že nyní více korespondují s výše uvedenou čtveřicí. Rozdíly mezi zeměmi se postupně snižují. Významným důsledkem tak může být snížení rozdílů napříč mezinárodními žebříčky býků. Díky tomu se bude zvyšovat pravděpodobnost, že býci z top 10 jednoho žebříčku se umístí i na čelních pozicích jiné národní topky. Tato pravděpodobnost pak samozřejmě stejnou měrou platí i pro plemence.

Harmonizace celkových indexů může být zvláště velmi dobře dokumentována během posledních deseti let. Nicméně několik zemí se tomuto obecnému trendu poněkud vymyká. Země s velmi extenzívní výrobou mléka jako je Austrálie a Nový Zéland ale třeba také Irsko v poslední době významně posunuly váhy fitness znaků v indexech, ale exteriér v porovnání s ostatními zeměmi zůstává na okraji jejich zájmu.

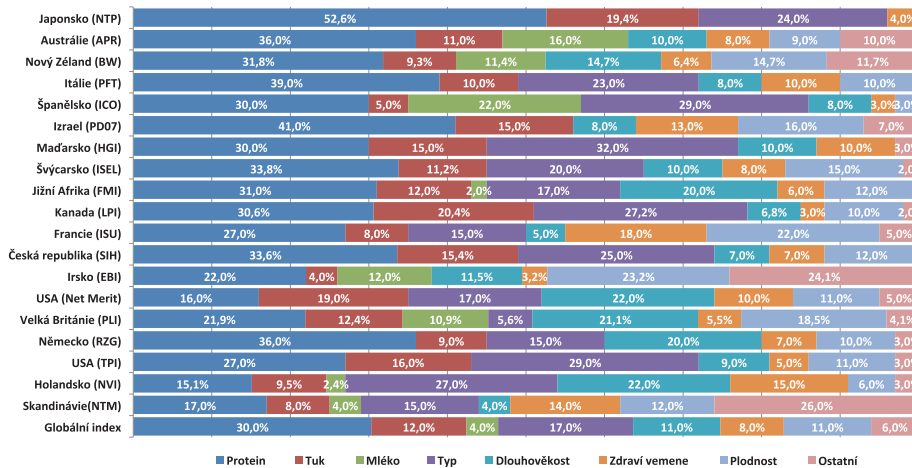
Tak jak jsou ukázány směry vývoje v národních indexech podle 3 hlavních oblastí – produkce, typu a fitness charakteristik (tabulka č. 2) tak se vývojem národních indexů posouvá i virtuální globální index. Tabulka č. 1 dává přehled, jak analyzovaných 19 indexů posouvá globální index. Pod grafem složení jednotlivých indexů je naznačeno, jakým směrem se posunul vývoj od roku 2009. Produkce bílkovin má stále největší vliv, přesto s poklesem o 3,3 % vykazuje tento znak největší pokles relativní váhy znaku za poslední čtyři

Tabulka č. 1

Odhad složení holštýnské virtuálního „Světového“ selekčního indexu v letech 1996, 2001, 2004, 2009 a 2013 podle relativních vah produkce, typu a fitness.

„Globální“ index	96	01	04	09	13
Produkce	76	60	57	52	46
Typ	15	18	16	18	17
Fitness	6	22	27	30	37

Poměrné zastoupení bílkoviny, tuku, mléka, typu, dlouhověkosti, zdraví vemene, plodnosti a dalších znaků zdraví a managementu v indexech jednotlivých zemí v procentech. Na lince pod grafem je uvedena změna virtuálního celkového světového indexu oproti roku 2009

roky. S relativní vahou 12,1 % má rovněž tuk nižší vliv než tomu bylo před čtyřmi lety. Naopak největší kladný posun zaznamenala dlouhověkost a plodnost dcer. Rovněž se zvyšuje význam zdraví vemene. Vedle toho jsou i další ukazatele zdraví zahrnovány do kategorie ostatní v indexech již dříve zmiňovaných zemí jako Austrálie, Nový Zéland, Skandinávie a Irsko. Hlavními znaky v této kategorii tak je snadnost telení, dojitelnost, temperament a chodivost. Ve více než třetině indexů došlo k posunu relativních vah směrem od produkce k fitness charakteristikám. V několika zemích zvláště pak ve Španělsku a Jižní Africe byla redukována váha typu v indexu. Na rozdíl od předchozích analýz, znaky vemene, končetin a celkového typu jsou nyní zahrnuty do složky typ. Pouze s několika výjimkami vymizely z indexů znaky stavby těla nebo, a to se týká velikosti rámce, jsou v indexu s negativní vahou.

Nové znaky

Často jsou do modifikovaných indexů zahrnovány příležitostně úplně nové znaky, které by lépe popisovaly předpokládaný ideál dané populace. Znaky jako zdraví paznehtů, metabolické poruchy, mastitidy, další charakteristiky plodnosti a konverze krmiva jsou nyní ve středu pozornosti. A to samozřejmě nejsou všechny sledované parametry. Motivací pro zahrnutí výše uvedených znaků do výpočtu je samozřejmě rozvoj genomiky. Zatímco v dřívější době bylo nutno sledovat, pořizovat a analyzovat velké kolekce dat po dlouhé časové období pro zjištění korelací a vypočtení dědivosti, s pomocí genomiky to nyní jde podstatně rychleji a přesněji. Dosud bylo zahrnutí nového znaku do výpočtu

velmi obtížné. Nyní kdy nám genomika dává nástroj, kdy i na relativně mnohem menším vzorku dat jsme schopni odhadnout korelace ke genotypům v populaci a přímo vypočítat genomické plemenné hodnoty. Například ve Španělsku momentálně intenzívně pracují na zahrnutí zdraví paznehtů a mastitid o čemž dříve vůbec neuvažovali. Aby se však na nových vlastnostech dalo dlouhodobě pracovat, je nezbytné pokračovat v rozšiřování referenční báze genomovaných zvířat. Z toho důvodu je v mnoha zemích prioritou rozšiřovat referenční bázi plemen. Porovnáním genotypů malých skupin zvířat tak v budoucnu bude možno s úspěchem odhadovat PH pro znak jako je právě konverze krmiva, rezistence vůči nemocem nebo zdraví paznehtů a to hned se střední úrovní spolehlivosti.

Skandinávie, Austrálie a Nový Zéland na odhadu účinnosti konverze krmiva velmi intenzívně pracují, jiné země se zase snaží zaměřit na plodnost a zdravotní znaky.

Přestože se indexy stále více sblíží a nové znaky se zahrnují na základě genomických skenů napříč kontinenty, mnohé země nadále rozvíjejí svůj index poněkud specifickým směrem, který více odráží jejich konkrétní produkční podmínky. Například právě Skandinávie zvýšila váhu tuku ve svém indexu což je proti celosvětovému trendu. Ve Španělsku, Jižní Africe a Švýcarsku byl význam typu v indexu výrazně snížen, aby se zvětšil prostor pro fitness charakteristiky, zatímco jiné země včetně Francie a Holandska a USA naopak podíl utváření exteriéru zvýšily. Proto i do budoucna zůstává nezastupitelná role Interbullu pro mezinárodní harmonizaci plemenných hodnot.

Volný překlad z HI 9/2013

Tabulka č. 2

Přibližné relativní váhy produkce, typu a fitness v národních indexech v letech 1996, 2001, 2004, 2009 a 2013 v holštýnsky vyspělých zemích. Dnes je skandinávský index NTM používán v Dánsku, Švédsku a Finsku, pro roky 1996, 2001 a 2004 je místo NTM publikován tehdejší dánský „S“ index.

Austrálie	96	01	04	09	13
Produkce	100	75	67	69,3	63
Typ	0	0	0	0	0
Fitness	0	25	33	30,7	37

Kanada	96	01	04	09	13
Produkce	60	60	57	51	51
Typ	40	28	30	27,2	27,2
Fitness	0	12	13	21,8	21,8

Skandinávie	96	01	04	09	13
Produkce	26	29	34	30	29
Typ	31	34	16	13	15
Fitness	43	37	50	57	56

Německo	96	01	04	09	13
Produkce	100	56	50	45	45
Typ	0	20	15	15	15
Fitness	0	24	35	40	40

Francie	96	01	04	09	13
Produkce	100	50	50	50	35
Typ	0	12,5	12,5	12,5	15
Fitness	0	37,5	37,5	37,5	50

Velká Británie	96	01	04	09	13
Produkce	79	77	77	45,2	45,2
Typ	21	0	0	5,6	5,6
Fitness	0	23	23	49,2	49,2

Irsko	96	01	04	09	13
Produkce	100	61	60	42	38
Typ	0	0	0	0	0
Fitness	0	39	40	58	62

Itálie	96	01	04	09	13
Produkce	80	80	59	59	49
Typ	20	20	10	23	23
Fitness	0	0	31	18	28

Japonsko	96	01	04	09	13
Produkce	100	75	75	75	72
Typ	0	25	25	25	24
Fitness	0	0	0	0	4

Holandsko	96	01	04	09	13
Produkce	100	67	57	33	27
Typ	0	0	0	22	27
Fitness	0	33	43	45	46

Nový Zéland	96	01	04	09	13
Produkce	100	65	64	66	52,5
Typ	0	0	0	0	0
Fitness	0	35	36	37	47,5

Španělsko	96	01	04	09	13
Produkce	62	66	59	59	57
Typ	38	34	35	35	29
Fitness	0	0	6	6	14

USA (TPI)	96	01	04	09	13
Produkce	66	57	54	45	43
Typ	34	29	30	29	29
Fitness	0	14	16	26	28

Jižní Afrika	96	01	04	09	13
Produkce	63	63	63	52	45
Typ	37	37	37	45	17
Fitness	0	0	0	3	38

Švýcarsko	96	01	04	09	13
Produkce	100	57	53	53	45
Typ	0	28	24	24	20
Fitness	0	15	23	23	35

Česká republika	96	01	04	09	13
Produkce				49	49
Typ				25	25
Fitness				26	26

Izrael	96	01	04	09	13
Produkce				56,6	56
Typ				0	0
Fitness				43,4	44

USA (NM)	96	01	04	09	13
Produkce				46	35
Typ				13	17
Fitness				41	48

Maďarsko	96	01	04	09	13
Produkce				55	45
Typ				35	32
Fitness				10	23

Stáj a laboratoř pro ET a IVF přímo na plemenařící farmě

Stáj a laboratoř pro ET a IVF přímo na plemenařící farmě

Postřehy z cesty do USA

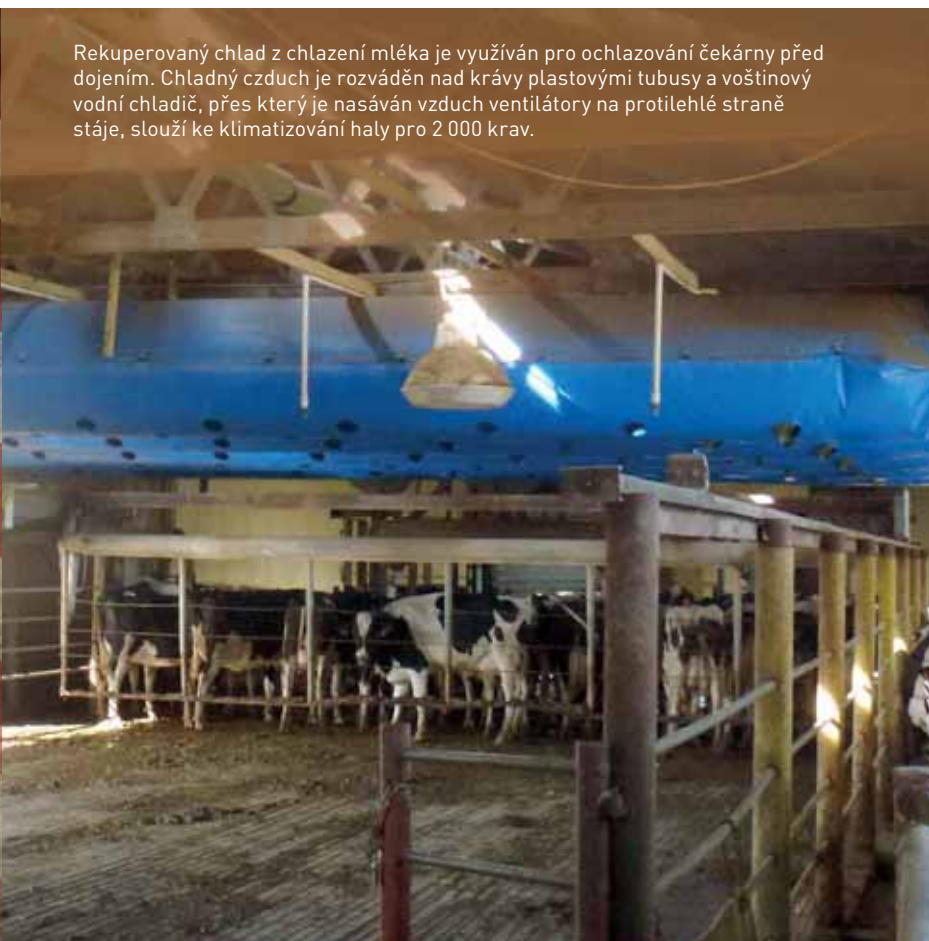
Koncem září a začátkem října letošního roku připravila firma MTS, s.r.o. ve spolupráci s americkou WWS, Ltd., perfektně zorganizovanou pracovní cestu do USA. První polovina byla

směřována do Kalifornie, druhá část do Wisconsinu se zakončením na výstavě World Dairy Expo 2013 v Madisonu.

Odborný program prvního týdne byl

zahájen přednáškou v sídle firmy WWS ve Visalii. Z prezentace zástupců WWS nás zaujala informace, týkající se rozsahu a systému testace mladých býků v USA. Přes skutečnost, že komerční využívání mladých genomických býků americkými farmáři narůstá, rozsah testace se u většiny plemenářských firem, na rozdíl od Evropy, nezměnil a její výsledky slouží ke kontinuálnímu upřesňování genomického hodnocení mladých zvířat. Plemenářské společnosti uzavírají s vybranými farmáři smlouvy na testaci, kde jsou specifikovány její pravidla a oboustranně výhodné podmínky realizace. Zásadou zůstává, že býky do testu si farmář nevybírá, ale jsou mu v určitém počtu inseminací dává předem přidělovány a zároveň je eko-

Rekuperovaný chlad z chlazení mléka je využíván pro ochlazování čekárny před dojením. Chladný vzduch je rozváděn nad krávy plastovými tubusy a voštinový vodní chladič, přes který je nasáván vzduch ventilátory na protilehlé straně stáje, slouží ke klimatizování haly pro 2 000 krav.

nomicky motivován, aby byl mladý býk co nejrychleji natestován. Teprve po ukončení testu jsou genomičtí býci nabízeni farmářům ke komerčnímu využití.

Velmi zajímavá byla návštěva **mlékárny „Hilmar Cheese Co.“**, vlastněná 11 majiteli velkých farem plemene Jersey. Firma má dva provozy, denně zpracovává 5 milionů kg mléka a produkcí sýrů ovládá 20 % trhu USA. Inspirující byla zvláště marketingová strategie mlékárny, jež cíleně vychovává a přesvědčuje o zdravé výživě a konzumaci mléčných výrobků tu nejmladší generaci. Ročně 15 tisíc dětí školního či předškolního věku navštíví speciální výukové centrum umístěné přímo v mlékárně a zábavnou formou jsou dětem vštěpovány stravovací návyky zdravé výživy. Že se v USA i v této oblasti něco mění dokazuje již 3 roky platná federální vyhláška, povolující ve školních automatech prodávat pouze čistou vodu nebo mléko.

Následný program byl věnován **prohlídkám 7 kalifornských farem s průměrnou velikostí 2.000 krav**. Podnebí Kalifornie samozřejmě neumožňuje aplikovat technologické systémy do podmínek střední

Evropy, nicméně některé informace a poznatky byly zajímavé:

- farmy těchto velkých kapacit měly karuselové nebo paralelní dojírny, realizovaly dojení 3x denně s vysokou produktivitou práce dojičů (ve všech případech Mexičani), striktně dodržujících stanovený technologický postup dojení;
- deklarovaná užitkovost na krávu se pohybovala v rozmezí 11.300 – 12.700 kg mléka za rok;
- aktuální cena mléka oscilovala okolo hodnoty 7,30 Kč/kg a cca 7 korunová hranice byla uváděna pro podprůměrné farmy jako cena limitní;
- sója je v Kalifornii pěstována, nicméně ji farmáři nyní nekrmí, protože je příliš drahá;
- zvyšuje se počet farem skladujících objemné krmivo ve vacích namísto jen udusaných kup přikrytých fólií z důvodu nižších ztrát; Námi používané silážní žlaby jsme v podstatě v této oblasti neviděli;

- reprodukce je v těchto koncentracích řešena výhradně synchronizačními protokoly s využitím kříd k detekci říje a býci na dorážení byli používáni na všech navštívených farmách;
- půdy – jiné než písčitohlinité jsme v navštívené oblasti Kalifornie neviděli;
- vegetační doba zde trvá od února do listopadu, tudíž například vojtěšku sklízí až 9x za rok;
- díky aridnímu klimatu je však nutné vše pěstovat pod závlahou, vojtěšku senážují pouze první seč, další bezproblémově usuší a sbalí kují;
- kukuřice – díky klimatu, závlahám a hnojení mají na první pohled nádherné porosty, avšak při návštěvě porostu zjistíme až padesátiprocentní napadení palic zavíječem kukuřičným s plísňemi a pokrytí všech listů vrstvou prachu. Výška strniště při silážování je cca 20 cm.

Jedním z důvodů nízkého počtu somatických buněk je rovněž rutina s jakou pracuje nájemný personál většinou pod dozorem kamer. Automaticky jsou používány vlhčené, desinfekčním roztokem napuštěné, hadrové utěrky a dodržování pre a post dipů.

...a účelně vybudovaná brodicí vana na dezinfekci paznehtů.

Po odletu z Kalifornie byl druhý týden věnován výlučně **exkurzím na 11 farmách ve Wisconsinu**, kde panují podobné klimatické podmínky jako v ČR. Každá z farem měla svá dílčí specifika, nicméně některé trendy se dají zobecnit:

- většina navštívených produkčních farem se za posledních 15 let výrazně zvětšila (350 – 2.800 krav) a užitkovost se pohybuje v rozmezí 12.500 – 14.500 kg mléka na krávu a rok.
- reprodukce je pro farmáře klíčová – proto i při selekci býků se většina chovů zaměřuje mimo jiné na plemennou hodnotu plodnosti býka a PH plodnosti jeho dcer;
- mnoho z farmářů využívá jeden „presynch“ na dočištění krávy a „nastartování“ reprodukce okolo 40. dne po otelení. Pak už pokračují buď synchronizačními protokoly, či inseminacemi na přirozené říje – liší se farma od farmy nezávisle na klimatických podmínkách. Odklon od synchronizačních protokolů byl zřejmý u farem, které využívají k detekci říje pedometrů nebo aktivometrů. Jako novinka byl představen systém kombinující monitoring pohybu zvířete a frekvence přežvykování, jehož výstupy jsou využívány jak z hlediska reprodukce, tak včasného odhalení metabolických poruch;
- v chovech zvyšujících svoji genetickou úroveň nebo na plemenařících farmách se mimo rutinně prováděných ET již běžně odesílají nejlepší krávy, jalovičky nebo březí jalovice do reprodukčního centra, kde jsou pomocí metody IVF získávána a mrazena embrya. Oocyty jsou odsávány jehlou přímo z vaječníků pod sonografickou kontrolou přes stěnu vagíny, odsáté oocyty jsou po několika denní kultivaci v médiu oplozeny in vitro ID vybraného býka či býků. Na jedné z farem (Maddox Dairy) byla popsána metoda prováděná v provozních podmínkách na farmě manželským párem veterinářů z Brazílie;
- v období zvýšeného tepelného stresu (hlavně v Kalifornii) jsou jalovice po synchronizaci oplodňovány čerstvými nebo mraženými embryi z ET či IVF, jelikož výsledky koncepce jsou v tomto období až o 10% vyšší než po běžné inseminaci;
- špičkové chovy neprodávají jalovičky, ale až prvotelky, které nesplňují parametry užitkovosti okolo 100 dne laktace chovům, které nemají zvládnutou reprodukci nebo navyšují stavy;
- všechny stáje jsou vybaveny nějakou formou řízené ventilace od jednoduchých ventilátorů, přes rozvod vzduchu tubusy po vysoce sofistikované systémy rekuperace chladu z chlazení mléka vhaněného do čekárny před dojírnou nebo klimatizace stájí nucenou cirkulací vzduchu přes chladicí stěny s vodním médiem. Standardem je rosení krav u žlabu, v čekárnách nebo i přímo v dojírně;
- všechny stáje od starých po nově budované jsou konstruovány s poutacím žlabem. Odpadá tak u nás

Systém rozprašovačů vody, který má v čekárně před dojírnou jednak ochladit krávy a jednak předumývat vemeno a končetiny.

Duální respondér s identifikací přežvykování a pohybů hlavy, rozšiřuje možnosti vyhledávání říje podle zvýšené pohybové aktivity o zaznamenávání počtu přežvyknutí. Z rozdílů pohybové aktivity a doby přežvykování je pak jednak vyhledávána říje, ale současně sledován zdravotní stav plemence.

časté nahánění krav v sekcích, jejich zahánění do loží a uvazování řetízky. Klid v sekcích se projevuje na pohodě zvířat a jejich důvěrou k ošetřovatelům. Současně jsou veškeré operace s dojnícemi časově mnohem méně náročné;

- struktura TMR se významným způsobem liší od „pilinovitě“ struktury TMR běžné v ČR. Je to mimo jiné způsobeno odlišným zakládáním objemů do krmných vozů. Nikde není siláž nebo senáž frézována, ale je drapákem naškubána z čela sila a od paty

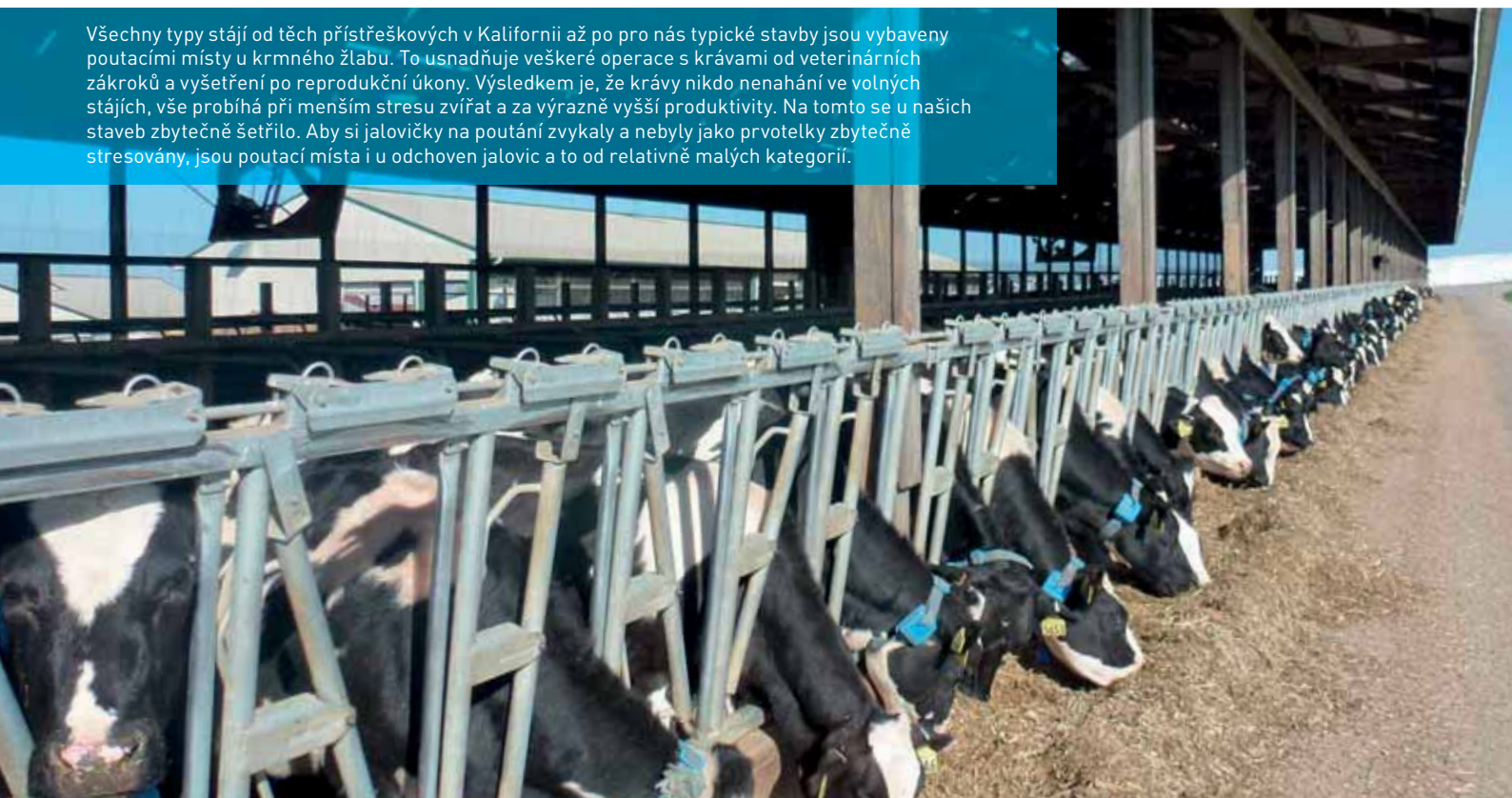
naložena nakladačem se lžící. Při masivním odběru u velkých farem není nutno mít obavu o zahřívání mírně narušeného profilu siláže nebo senáže. Lépe je to vidět na obrázku. Seno a sláma jsou většinou štípána na 6–10 cm řezanku (viz. obrázek). V žádném chovu nebyla patrná separace krmné dávky na žlabu. Krávy řádně přežvykovaly a jejich kondice se zdála být podstatně vyrovnanější během celé laktace. Naopak na dvou farmách, kde bylo TMR jemnější struktury, byly změny v kondici napříč laktací více patrné;

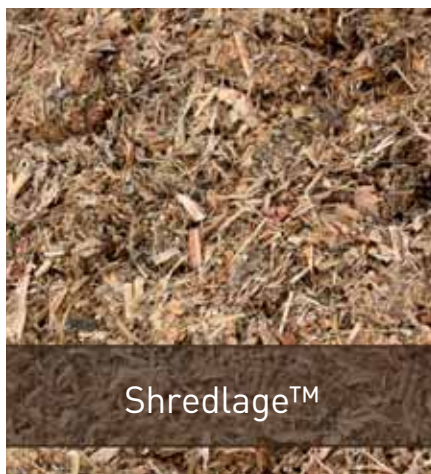
Líbil se nám systém čtyř přístřeškových teletníků, vždy byly 3 zastájeny a čtvrtý kompletně dezinfikován, teletník i rozkládací boxy pro telata

Všechny typy stájí od těch přístřeškových v Kalifornii až po pro nás typické stavby jsou vybaveny poutacími místy u krmného žlabu. To usnadňuje veškeré operace s krávy od veterinárních zákroků a vyšetření po reprodukční úkony. Výsledkem je, že krávy nikdo nenahání ve volných stájích, vše probíhá při menším stresu zvířat a za výrazně vyšší produktivity. Na tomto se u našich staveb zbytečně šetřilo. Aby si jalovičky na poutání zvykaly a nebyly jako prvotelky zbytečně stresovány, jsou poutací místa i u odchoven jalovic a to od relativně malých kategorií.

Siláž

Shredlage™

Rozdíl ve struktuře mezi klasickou řezankou a řezankou pomocí technologie shredlage je jasně patrný.

- k dalšímu prodloužení řezanky siláží pravděpodobně povede zavádění nového způsobu řezání, kdy je vlastní řezanka mírně delší a po průchodu řezacím bubnem je ještě v upravených crack-válcích smykem podélně roztržena. Dochází tak ke zvětšení plochy přístupné pro fermentaci v síle i v bacheru. Farmáři odhadují zvýšení produkční účinnosti takto sklizené kukuřice na 3 – 6 kg mléka na 100 kg siláže. Technologie je označována jako „shredlage“ (viz. obrázek). Válce se v USA vyrábí pro všechny běžné řezačky a stojí okolo 28.000 USD;

Klimatizovaná hala pro 2000 krav o délce bezmála 500 m a šířce 80 m. Na jedné podélné straně byl voštinový vodní chladič, přes který byl nasáván vzduch z venku ventilátory na protilehlé straně stáje. Hala byla osvětlena pouze umělým světlem. V části haly, kde byly ustájeny suchostojné krávy byla nízkou intenzita osvětlení a světlá část dne byla výrazně zkrácena. Na tento režim suchačky reagují snížením příjmu krmné dávky a netloustnou.

Na žádné farmě jsme se nesetkali s frézováním siláží nebo senáží pomocí rotačních fréz, buď byly použity vykusovače (malé farmy) nebo způsob strouhání pomocí prstových škrabadel které jsou na obrázku. Na struktuře TMR samozřejmě bylo znát, že objem nebyl frézován. S naší pilinovitou strukturou byla jejich struktura krmné dávky neporovnatelně hrubší, většina částí výrazně delší. Nevšimli jsme si nějaké tendence k separaci krmiva na žlabu. Naopak, krávy přijímaly TMR velmi ochotně a napříč laktací nebyly patrné tak výrazné změny v kondici krav, jak je tomu u nás.

- ve všech chovech se počet SB pohyboval v rozmezí 110 – 180 tisíc. Pokud nebereme v potaz odlišné kvality loží ve stájích, pak jako hlavní příčinu lze považovat rutinu, s jakou námezdní personál dodržuje očistu a dezinfekci před dojením a po dojení. V robotickém tempu pod dozorem kamer ani nezůstává prostor pro modifikaci předepsané rutiny. Na všech farmách bez výjimky byly používány kvalitní prané hadry pro osušení vemen vlhčené desinfekčním roztokem s pravidlem jeden hadr = jedna kráva;

- vidět kulhající zvíře byla v podstatě výjimka. Většina farmářů ošetřovala paznehty před zasušením a podle potřeby v průběhu laktace. Dezinfekce paznehtů je prováděna často a pravidelně;

- na všech navštívených farmách je telatům podávána mléčná náhražka nebo pasterované mléko z lahví, nikdy ne z kbelíků. Správná teplota podávaného nápoje a koncentrace náhražky je velmi pečlivě sledována. Krmení je vždy rozváženo v temperovaném tanku. Láhve jsou většinou dvou velikostí podle věku a tele dostává

ráno a večer plnou láhev. Starter je v kbelících a je vždy denně vyměněn za čerstvý.

Posledním pracovním dnem celé cesty byla návštěva World Dairy Expo v Madisonu, kde česká výprava, čítající 26 osob, patřila k těm nejpočetnějším. Shlédlí jsme hodnocení a šampionáty plemene Guernsey, krav RED Holstein a černostrakatých jalovic. Nevšedním zážitkem byla večerní aukce, kde bylo vydraženo 48 zvířat v průměrné ceně 26.200 USD. Za nejvyšší cenu (130 000 USD) byla prodána RED holštýnská jalovice s aktuálně nejvyšším GTPI na světě po otci Aikman.

Chtěli bychom při této příležitosti poděkovat společnosti MTS, speciálně Mirkovi Novotnému, za bezchybnou organizaci celé akce, která určitě všem účastníkům přinesla řadu nových poznatků a námětů na zlepšení své práce.

Ing. Aleš Bychl
a Ing. David Lipovský

ZDRAVÉ PAZNEHTY

Stále častěji jsou nově pořizovány výklopné klece, které přes svou vysokou pořizovací cenu jsou výrazně šetrnější ke zvířeti, pohodlnější pro obsluhu a vynikají vysokou produktivitou. Novější typy nabízejí automatickou, ale přitom šetrnou fixaci krav.

Stav paznehtů hraje vždy důležitou roli při selekci dojného skotu. Otázce paznehtů je celosvětově věnována stále větší pozornost. Chovatelé dojnic si stále více uvědomují ekonomickou důležitost zdravých paznehtů. K tomu přispívá řada faktorů, jako je např. výživa nebo ustájení. Vhodnou a systematickou péčí lze předcházet problémům, které se mohou u paznehtů objevit. Holstein International provedl průzkum dostupných produktů a metod vhodných pro péči paznehtů dojných krav.

Management farmy v německé části Wiefelstede zaznamenal letos větší výskyt digitální dermatitidy než v předchozích letech. S tímto problémem se setkali již v minulosti, ale tento rok případů výrazně přibýlo. Zvířata trpěla bolestí a zaostávala v růstu a produkci. Na jejich léčbu bylo nutné vynaložit spoustu času a úsilí. Na doporučení prováděli pravidelné koupele komerčním přípravkem na bázi síranu měďnatého. Léčba byla úspěšná, velmi brzy se dostavily pozitivní výsledky. Nyní tento prostředek používají preventivně každý týden. Zároveň upravují paznehty krávám jak s problémovými paznehty, tak také při zasušování. Čím rychleji dojde k ošetření paznehtů

kulhajících krávy, tím rychleji se dojnice uzdravují.

Na trhu se nově objevují i produkty, které jsou z ekologického hlediska šetrnější, podíl síranu měďnatého může být snížen o 80%, protože je měď je aktivována pomocí doplňkových chemikálií a tím se zvyšuje rozpustnost.

Podle Westpoint Veterinary Group (Velká Británie) je kulhání podceňováno v celosvětovém měřítku. Chovatelé si plně neuvědomují závažnost tohoto problému a jednoduše se smíří s kulhavými kusy ve stádě. Součástí běžné praxe, kterou tato organizace poskytuje, je kromě pravidelných veterinárních služeb také preventivní program péče o chodidla. Farmáři mohou využít možnost pravidelné měsíční docházky veterináře, který posuzuje mobilitu krav. Na základě tohoto posudku je možné zhodnotit situaci a navrhnout, které krávy vyžadují léčbu. Pro prevenci nežádoucích problémů se doporučuje upravovat krávám paznehty dvakrát ročně. Je třeba věnovat péči také zasušeným krávám a jalovicím, které jsou často přehlíženy skupinami. Nesmírně důležitá je i hygiena, zabraňuje množení bakterií a předchází propuknutí digitální dermatitidy. Např. častějším vyhrnováním hnojných chodců či každodenními koupelemi chodidel.

Vybudování rezistence

Podle manažera společnosti Millfarm Hoofcare v oblasti Buncrana v severním Skotsku je velkým problémem schopnost spirochét vyvolávajících dermatitidy mutovat. Díky své praxi paznehtáře se setkává s chovateli, kteří uplatňují různé přístupy k léčbě. Poukazuje na skutečnost, že užíváním antibiotik se může vytvořit rezistence. Z tohoto důvodu prosazuje pro léčbu akutních dermatitid neantibiotické přípravky. Výsledky jsou srovnatelné a krávy na léčbu dobře reagují. Pro léčbu jsou nabízeny různé gely, které jsou nosičem účinných látek a na paznehtu dobře ulpívají.

Pohodlí při zákroku

Systematický a preventivní přístup k péči o zdravé paznehty je důležitou součástí chovatelské praxe společnosti La Presentation Holsteins v kanadské provincii Québec. Po dobu 35 let upravovali krávám paznehty sami, ale před 4 lety zjistili, že jejich technika byla zcela odlišná od známé „Holandské metody“ (vyvinuta E. Toussaintem Ravenem). Od té doby upravují paznehty preventivně tímto způsobem. Každý týden prochází krávy koupelí. Pro snazší zákrok investovalo vedení

PREVENCE ŠETŘÍ ČAS I PENÍZE

společnosti do vyklápěcí klece, která umožňuje paznehtáři pracovat ve vzpřímené pozici. Pro chovatele je důležité, aby tento zákrok mohl být co nejefektivněji proveden, potom je možné upravit paznehty a zahájit léčbu ihned jakmile se objeví první známky, že s paznehty není něco v pořádku. Je nezbytné, aby vše bylo na místě pěkně po ruce a dobře zorganizováno. Vedení společnosti se řídí myšlenkou - čím více krávy dostanou, tím více vrátí zpět.

Chovatelé mají tendenci posuzovat všechny paznehty stejně, ale pozornost je třeba věnovat především úpravě vnějšího paznehtu. Jeho délka a tloušťka chodidlové stěny jsou dva nejdůležitější aspekty úspěšné a funkční úpravy. Ke kulhavosti by se mělo přistupovat stejně jako k mastitidě, péče o ni by měla být součástí každodenní činnosti. Čím později je léčba zahájena, tím větší rozsah poškození může nastat.

Návratnost péče o paznehty

Preventivní metody používá stále více chovatelů mléčného skotu. Dobrá preventivní péče o paznehty přináší chovatelům zisk. Je důležité položit si konkrétní otázky – jaké procento krav kulhá, jakým způsobem a za použití jakých prostředků bude léčba probíhat. Číselným vyjádřením se problém stává konkrétním a je možné stanovit si cíle. Zhodnocení aktuálního stavu paznehtů krav je důležitým předpokladem pro rozhodnutí jaké další kroky lze pro nápravu podniknout. Jde o to, mít zdravotní stav paznehtů pod kontrolou.

Mentalita se za posledních pár let změnila, chovatelé jsou nyní systematictější ve svém přístupu. Kromě preventivní úpravy paznehtů hraje velice důležitou roli také výživa. Laminitida často vzniká na základě složení a změn v krmených dávkách. Jsou-li krávy odolnější, lépe bojují s infekcemi. Správný přístup se vždy vyplatí.

Volný zkrácený překlad z HI 8/2013

Web v novém kabátě

Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR, o.s.

AKTUALIZOVANO

- TOP staci dle PH Kg B 3Q 2013
- TOP 100 podle Kg T+B 3Q 2013
- Přehled výsledků reprodukce
- Zápis z 68. zasedání rady FVN
- Jména šlů použitých v přeměně kůže

NEJNOVĚJŠÍ PŘÍSPĚVKY

- Pozvánka na šlechtitelskou komisi
- Jednání šlechtitelské komise se bude konat 19. 11. 2013 od 9:30 hod...
- Pozvánka na seminář a tradiční setkání...
- Seminář - Kulturní sál jako biomas
- První přehlídka KJ 2013
- Ozdravování od BBI pomůže koně
- 26. Výroční konference VVS
- Reforma společné zemědělské politiky

REKLAMNÍ BLOK

O vaše finance je postaráno, i když jste celý den na poli!

Úvěr až 1 500 000 Kč

ČSOB

Na podzim jsme změnili design našich informačních stránek. Postupně doplníme některé nové komponenty. Se změnou webu souvisí i naše malá anketa. Chtěli bychom začít publikovat soubory v nových formátech Microsoft Office pro Word, Excel a Power Point (.docx, .xlsx a .pptx). Nové formáty souborů sice už dávno nejsou tak nové, přesto mnohým činí potíže je otevřít. Rádi bychom znali poměr uživatelů, kteří zatím s těmito soubory na svých systémech nemohou pracovat. Pokud si najdete chvíli, prosím, zúčastněte se naší malé ankety na webu.

Můžeme přejít na používání souborů xlsx a docx?

Ano, používám xlsx a docx (Office 2007 a nov.) - 64.7%

Ne, otevřu pouze xls a doc (Office 2003 a starší) - 35.3%

Ještě před hlasováním, je potřeba upozornit, že i do starších verzí Office lze doinstalovat MS Office Compatibility Pack pro nové formáty. Uživatelům starších verzí sad Microsoft Office se nabídla instalace Compatibility Packu v rámci aktualizací. Pokud někdo aktualizaci zatím nestáhl, najde ji pod tímto odkazem: kuc.cz/bpiyv6 (na stránce pod odkazem klikněte na červené tlačítko „Stáhnout“ a na následující stránce na modré tlačítko „Ne, díky, chci pokračovat“). Takto doinstalujete i do starších MS Office podporu nových formátů včetně podpory souborů OpenDocument opensourcového balíku OpenOffice (.ODT, .ODS, .ODP).

Praktické poznatky pro vytvoření optimálních podmínek pro

V posledním vydání Novinek mne zaujal překlad z amerického časopisu Hoards Dayrman, zaměřený na pohodu krav v době ležení a odpočinku, v souvislosti s kulháním krav. Svým příspěvkem bych chtěl na tyto poznatky navázat a seznámit vás se zkušenostmi s řešením boxových loží v našich stájích.

Problematika komfortu hlubokého boxového lože je jedním z nedořešených problémů v ustájení krav. Problematika se týká rozměrů, dále tím, jak v provozu udržet podestýlku v hlubokém loži, včetně nutné hygienizace. Výsledným záměrem pohodlného lože je zajistit čistotu krav, jejich zdravotní stav, reprodukci, užitek atd.

Zkušenosti s řešením hlubokého boxu se shodují s naším řešením z hlediska délky (270 – 300 cm), šířky stlaného lože a umístění hrudní a kohoutkové zábrany. Stlaný prostor pro ležení navrhujeme zkrácený, 180 cm ohraničený v přední části spodní hrudní zábranou, dřevěným hranolem do výšky kolem 5 – 8 cm na betonu přední části boxu ve stejné úrovni jako zadní obrubník boxu (+ 20 cm). U mladého skotu se délka stlaného lože přizpůsobí tělesnému rámci zvířat a již nemusí být instalovaná hrudní zábrana. Toto zkrácení stlané části lože toto hrudní zábranou významně napomáhá udržení odpovídající výšky podestýlky v loži s možností pohodlného natažení předních končetin krávy. Na stlanou délku lože (180 cm) navazuje prostor pro hlavu +60 cm (t.j. 240cm) a prostor na dopředný svižný pohyb s minimální možností odklonu hlavy do boku proti pevné stěně + 60 cm, (t.j. 300 cm), u protilehlého lože pokud je volný prostor stačí + 30 cm (t.j. délka 270 cm).

Z tohoto důvodu může být posunuta kohoutková zábrana více dopředu, a tím se zlepší další příznivý parametr pro ulehávání a vstávání skotu. V těchto rozměrových parametrech se shodují s názorem z článku z časopisu Hoards Dayrman. Takto řešená individuální lože máme v provozu od

roku 2011 ve třech stájích pro krávy a ve dvou odchovných mladého skotu. Pro doplnění uvádím legislativní požadavky na rozměry boxových loží z Vyhlášky o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat 208/2004Sb. včetně změn, kde jsou uvedeny rozměry ustájení skotu v boxových ložích, délka jedna řada 1900 „až“ 2300 mm (podle hmotnosti od 200 kg) a šířka 800 „až“ 1100 mm. I porodní kotec stačí 9 m².

Dalším důležitým krokem je správné udržování podestýlky v boxu. Toto je mnohokrát popsáno, ale nikoliv vždy dobře „zootechnickým managementem“ organizováno. Je proto dobré založit prostor ležení v boxu (do 190 cm) vytvořením „matrace“. Vhodné je v míchacím voze promístit krátkou slámu s Ca přípravkem a vodou a touto podestýlkou naplnit boxy. Tato operace se po udusání opakuje, až se vytvoří „kompaktní“ vrstva. Další pravidelné nastýlání musí být dostatečné, aby se udržel povrch lože v úrovni se zadním okrajem boxu. Ca přípravek se dávkuje do doplňované

podestýlky na jedno lože v množství 300 – 500 g/m², a to s 2–3 kg organické podestýlky 1 x týdně. Pokud dojde k „vyhrabání“ podestýlky z lože do hloubky, musí se zopakovat první fáze nastýlání.

Je nutno uvést, že lze již od r. 1992 plně využívat literaturu, praktické poznatky a konzultace (Doležal).

Lze říci, že v současné době jsou výstupy z výzkumných ústavů i univerzit pro praxi nedostatečné. Znamená to stále hledat faktické informace dostupnými způsoby i ověřování s chovateli v provozu. Významně k poznání přispívají nejen tuzemští nezávislí specialisté, ale i někteří zahraniční experti přizvaní výživářskými firmami, ale navíc i překládané zajímavosti v Černostrakatých novinkách.

K tvrzení „hluboká podestýlka je jasným vítězem z hlediska komfortu“. Ano, z hlediska možnosti ponechat zvířatům výběr místa pro zalehnutí a k výsledné produkci chlévské mrvy to platí. A nebo, když jsou nedobré zkušenosti s individuálními boxy. Ale k vítěznému komfortu by patřilo,

odpočinek skotu

v praxi po celý rok udržet hlubokou (vysokou) podestýlku s neprošlapným povrchem, a to z více známých důvodů se nedaří v neprospěch provozní jistoty! K tomu se ještě přidávají problémy v letních vedrech. Prostor v loži vyžaduje 12 – 15 m² na krávu a potom celková zastavěná plocha stáje je o proti individuálnímu boxovému ustájení minimálně o 30 % větší. V investičních nákladech na jedno ustájovací místo při individuálních boxech je pouze navíc cena hrazení boxu (do 2 000 Kč). Potřeba slámy ve stlaném provozu v IB na den a krávu je kolem 6 kg z důvodu následné nutnosti vrstvit chlévskou mrvu na hnojišti. Ale na udržení čistoty krav při stlaných boxech a při denním vyhrnování řídkého hnoje stačí i 3 kg na týden. Potřeba na udržení kvalitní hluboké (vyské) podestýlky je kolem 10 kg slámy na dojnici a den.

Také je nutné posoudit více faktorů v zemědělském podniku, jakými jsou: návaznost rostlinné výroby, provozní náklad na produkci slámy v RV a náklady na denní provoz ŽV. V ČR máme v provozu obě techno-

logie, stačí uskutečnit kvalifikovaný rozbor.

Stále jsou a budou některé technologické prvky v ustájení skotu, které neodpovídají požadavkům chovného komfortu. Jedná se stále o řešení optimálních podmínek pro odpočinek skotu, mikroklima stájí se zaměřením na konstrukci střešního pláště, ustájení suchostojných krav, kvalita podlah pohybových chodeb a podobně. Ekonomické aspekty dojených krav najdeme i v prevenci a k té potřebujeme mít včasné faktické informace na rozhodování a to je kvalitní program na řízení stáda krav.

Smyslem technologického poradenství je mimo jiné stále hledání vhodného prostředí pro zdravá, dlouhověká stáda s odpovídající užitkovostí a ekonomikou.

*Ing. František Vetyška
ČestrFULL s.r.o.
Zemědělské technologie
a technika pro skot*

www.cestfull.cz

Seno odstaveným telatům prospívá

Krmení peletovaným startérem s nízkým obsahem NDF (neutrálně detergentní vláknina) a její pozdější suplementace po odstavu v podobě štípaného ovesného sena jednoznačně telatům prospívá. Tento závěr je výsledkem pokusu provedeného týmem ve Španělsku a publikovaným v srpnovém Journal of Dairy Science. V pokusu byly porovnávány dvě skupiny celkem 63 holštýnských telat. První byla krmena peletovaným startérem s nízkým obsahem NDF (18%), druhá pak startérem s obsahem 27% NDF buď s přídatkem nebo bez přídatku štípaného ovesného sena po odstavu. Přírůstek před odstavem byl vyšší u skupiny telat krmených peletami s vyšším obsahem NDF. Před odstavem byl shodný denní příjem sušiny u obou skupin. Po odstavu byl však denní příjem sušiny krmné dávky vyšší u skupiny s přídatkem sena. Skupina s přístupem k senu měla vyšší denní příjem startéru a tím i celkového hrubého proteinu a NDF vlákniny. Po odstavu byl vyšší denní přírůstek u skupiny s přídatkem sena. Ruminace byla rovněž vyšší u skupiny s podávaným objemem. Závěr publikované studie zní, že přídatek kvalitního sena po odstavu stimuluje celkový příjem startéru a ve výsledku celkové prospívání telat.

Překlad z HOARD'S DAIRYMAN 9/2013

Mastitida

není bez bolesti

Kenneth E. Leslie, D.V.M., a Christina S. Petersson-Wolfe

Navzdory používání rutinních testů na monitorování mastitidy je toto onemocnění stále poměrně časté s neblahým ekonomickým dopadem na mléčnou prvovýrobu. Ekonomické náklady spojené s touto nemocí zahrnují ztrátu produkce mléka, léčebné výlohy a dlouhodobé poškození mléčné žlázy. Je prokázáno, že klinická mastitida má spojitost také se sníženou reprodukční výkonností. Krávy s klinickým projevem koliformní mastitidy zpravidla vykazují delší inseminační interval, byly déle jalové a dosáhly vyššího inseminačního indexu. Přes veškeré znalosti, které o této nemoci máme, nebylo dosud plně zjištěno jaký vliv má mastitida na změny chování krav a celkově na welfare dojníc. Mnozí výzkumníci tvrdí, že u krav trpících mastitidou je

jejich celkové prospívání ohroženo, a je proto nezbytné jim poskytnout podpůrnou terapii na zvládnutí bolesti. K tomuto účelu je možné použít nesteroidní protizánětlivé léky (antiflogistika), ačkoliv důkazy o jejich účinnosti jsou zatím velmi omezené. Mastitida má vliv na změnu chování. Pro efektivní zvládnutí klinické mastitidy je důležité použít spolehlivé metody, které umožní problém odhalit a zjistit jeho závažnost. Zavedené systémy klinické diagnostiky, díky kterým je možné zachytit jak lokální tak celkové záněty mléčné žlázy, poskytují velice citlivé a přesné zhodnocení situace s velmi nízkým počtem falešně pozitivních indikací. Navzdory tomu, je dosud klinická mastitida nejčastěji rozpoznávána pouhým zrakem při dojení. Lehké a středně závažné případy

byly zkoumány již dříve, u zdravých a mastitidou postižených krav byl porovnáván práh citlivosti k bolesti, postoj, srdeční frekvence, dechová frekvence, motorika bachoru a rektální teplota. Bylo prokázáno, že krávy se středně těžkou formou mastitidy měly výrazně rychlejší srdeční a dechovou frekvenci i vyšší rektální teplotu v porovnání s dojnicemi zdravými a těmi, u kterých se projevila pouze mírná forma tohoto onemocnění. U krav s mastitidou byla také zjištěna mnohem vyšší hladina kortizolu.

Krávy s případy lehké a středně těžké mastitidy měly výrazně větší vzdálenost mezi kolenními klouby, což nasvědčuje změně postoje zadních končetin. Takto postižená zvířata vykazovala také vyšší citlivost na mechanický tlak na končetinu u postiže-

né čtvrti vemene. Zvýšená citlivost na mechanické dráždění je považována za jeden z příznaků zánětu.

Protože není jednoduché charakterizovat konkrétní případ a přesně určit počáteční stádium nemoci v případě přirozeně se objevující klinické mastitidy, jsou simulovány modelové situace, kdy infekce je uměle vyvolána. Indukovaná mastitida byla z behaviorálního a fyziologického hlediska zkoumána u 20 holštýnských krav v laktaci, kdy byl náhodně vybraným kravám aplikován do mléčné žlázy buď lipopolysacharidový (LPS) endotoxin nebo solanka. Po endotoxinové infuzi se kravám zvýšila rektální teplota, hladina kortizolu a zvýšil se počet somatických buněk během prvních 24 hodin v porovnání s kravami, kterým byla zavedena solanka. Krávy po endotoxinové infuzi navíc přijímaly méně potravy, méně přežvykovaly a méně času trávily v ložích.

Terapie může ulevit od bolesti

Léčba krav s těžkou formou klinické mastitidy vyžaduje často veterinární zásah. Chovatelé i veterináři se shodují, že tyto těžké případy způsobují dojnícím značnou bolest a utrpení.

Běžnou praxí je poskytnout nemocnému zvířeti kromě antibiotik také terapii formou nesteroidní protizánětlivé léčby, která má za následek snížení rektální teploty, srdeční frekvence a ústup zánětu. Snížení srdeční frekvence může být způsobeno úlevou od bolesti a celkového nepohodlí.

Další výzkum je nutný u neindukovaných zánětů

Efekt nesteroidních antiflogistik na klinické záněty mléčné žlázy nebyl dosud dobře zdokumentován. Přestože mají s pokusně vyvolanými záněty podobné příznaky, bylo by velmi zjednodušené přímo porovnávat bakteriální záněty se záněty pokusně indukovanými. Jednoduché pokusy byly prováděny na kravách se zánětem a byly porovnávány změny na vnímání bolesti po podání nesteroidních antiflogistik s cílem prokázat význam této podpůrné léčby. Antiflogistika byla kravám podávána buď intramamárně nebo intravenózně. Práh bolesti byl určován vyvíjením tlaku na zadní končetiny každé krávy. Krávy s lehkým až středním zánětem vykazovaly vyšší citlivost na

bolest, která přetrvávala i po skončení tlaku na končetiny.

U krav s mírným zánětem docházelo ke snížení vnímavosti na bolest po intravenózní aplikaci antiflogistik. Nicméně u krav se středním zánětem už tento vliv nebyl rozpoznán, což naznačuje, že léčebná dávka se musí přizpůsobovat dle závažnosti a rozsahu zánětu. Navíc pozorovaný ústup bolesti byl pouze krátkodobý. Předpokládá se, že opakované podávání by mohlo účinek prodloužit. Pro tato tvrzení však chybí klinické testy.

Bez ohledu na hlavní způsob léčby mastitidy je zřejmé, že pomocná léčba antiflogistiky (a její pozitivní vliv na tělesnou teplotu, motoriku bachoru, počet SB, produkci mléka chování dojníc a citlivost na bolest) by měla být při léčbě zánětu zvažována. Pro zajištění pohody a komfortu dojníc je nezbytné zabývat se i způsoby, jak zmírnit vnímání bolesti a celkového nepohodlí spojeného s klinickou mastitidou.

*Volný a zkrácený překlad
z Hoard's Dairyman*

Říjové projevy jsou slabší u krav s vysokým počtem SB

Krávy, které se potýkají s vysokým počtem somatických buněk, často vykazují snížení reprodukčních schopností. Výzkumníci ve Velké Británii se snažili vysvětlit tuto souvislost. Výsledky jejich práce byly v září publikovány v časopise *Animal Reproduction Science*.

Testovaná skupina krav mezi 30. a 80. dnem laktace byla rozdělena do skupin podle incidence laminitid a počtu somatických buněk s cílem odhalit, zda odchylky v hormonálních profilech jsou zodpovědné za snížení četnosti ovulace u kulhajících krav a krav s vysokým počtem SB. Zvířata byla rozdělena do 3 skupin: zdravé, s vysokým počtem SB a s vysokým počtem SB a laminitidou. Folikulární fáze všech dojníc byla následně synchronizována podáním gonadotropinu a prostaglandinu (PG). Hladina PG a koncentrace estradiolu v krevní plazmě byla u všech tří skupin obdobná.

Dalším cílem bylo zjistit, jestli vysoký počet SB způsobuje odchylky v říjových projevech dojníc. Interval od podání PG do nástupu říje byl delší pro krávy s vysokým počtem SB. Navíc u těchto zvířat byly projevy říje mnohem méně patrné.

Hladina progesteronu a 2 x denně zjišťované koncentrace estradiolu se u krav s kombinací laminitidy a vysokého počtu SB nelišily od skupiny krav se zvýšeným počtem SB. Pouze projevy říje byly ještě nevýraznější než u předchozí skupiny.

překlad z HD 11/2013

Nákladovost

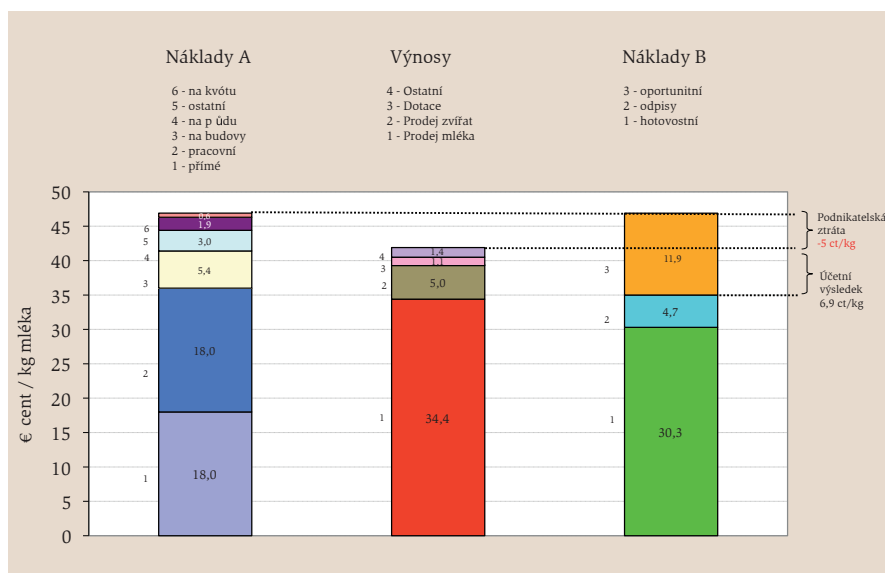
produkce mléka
dle šetření EDF

Na letošním kongresu asociace EDF (European Dairy Farmers), který proběhl ve švédském Falkenbergu, bylo jako každý rok zveřejněno šetření nákladovosti evropských výrovců mléka (CoP – Costs of Production). Výsledky za rok 2012 poskytlo 294 farem ze 17 evropských zemí včetně států mimo EU (Švýcarsko a Ukrajina).

Z výsledků vyplývá, že průměrné výnosy z celkové produkce mléka (včetně prodeje zvířat, meziproduktů, dotací a dalších příjmů souvisejících s mléčným hospodářstvím) činily 41,9 € centů za kilogram standardizovaného mléka – ECM (4% tuku a 3,4% bílkovin). Vlastní prodej mléka přispěl do těchto příjmů 34,4 € centy/kg (82 %). Pokud bychom toto číslo přepočítali podle průměrného kursu eura pro rok 2012 (25,14 Kč/€), dostaneme se na průměrnou farmářskou cenu členů EDF za 1 kg mléka kolem 8,65 Kč.

Celkové náklady (včetně dopočítávaných oportunitních) vynaložené na produkci mléka převýšily celkové výnosy, když dosáhly hodnoty 46,9 € centů za kg mléka. Při porovnání těchto hodnot se dostáváme k celkové podnikatelské ztrátě na 1 kg mléka 5 € centů (1,26 Kč). To znamená, že ne všechny výrobní

Graf 1: Průměrné náklady na produkci mléka u všech respondentů EDF (€/100 kg st. mléka; 2012)

faktory použité při produkci mléka byly při tehdejších tržních cenách řádně „odměněny“.

Musíme vzít ovšem v úvahu, že tzv. oportunitní náklady - neboli náklady obětované příležitosti - neznamenají hotovostní (výdajovou) část nákladů. Metodika zjišťování nákladů v EDF zahrnuje i to, co neprojde účetnictvím, např. předpokládané ušlé výnosy z pronájmu výrobních faktorů - půdy a kapitá-

lu (v případě, že by je podnik nepoužíval k zemědělské činnosti) nebo obětované finanční výnosy z tohoto majetku (pakliže by byl převeden na peníze a vhodně investován). V případě rodinných farem jde rovněž o dopočet ocenění práce rodinných příslušníků. Pokud bychom takovéto náklady odečetli, dostali bychom se na úroveň účetních nákladů, která byla 35 € centů/kg stand. mléka (včetně odpisů) ►

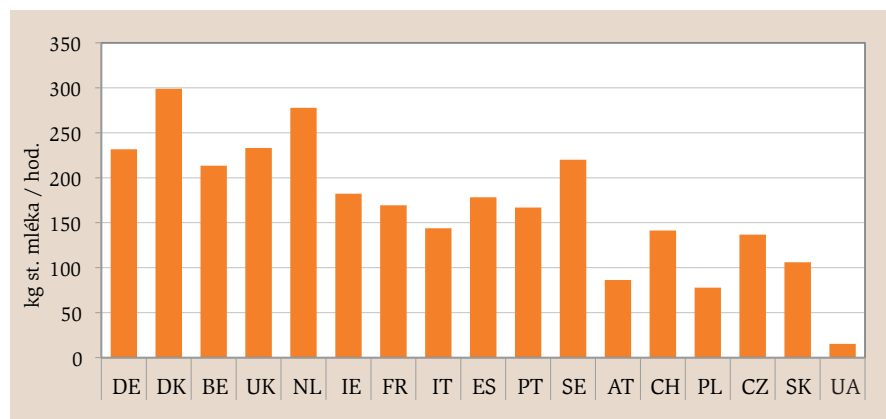
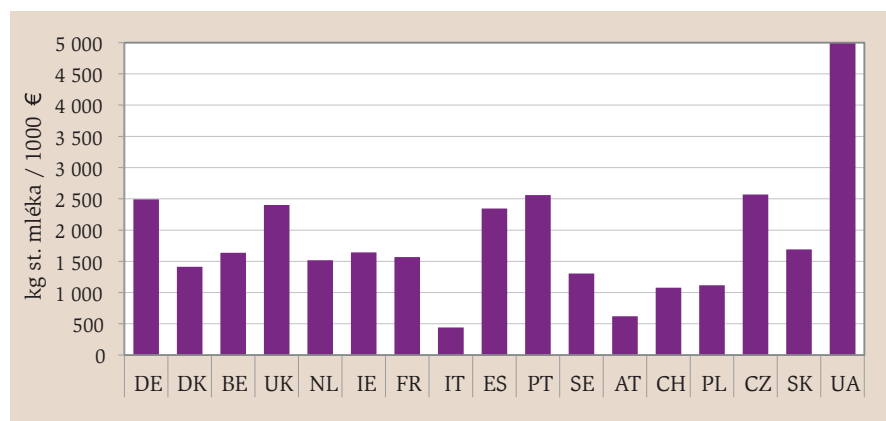
Tab. 1 Srovnání nákladových položek mezi vybranými členy EDF (€/100 kg st. mléka)

Položka [2012]	Německo	Dánsko	Švédsko	Nizozemí	Velká Británie	Irsko	ČR	Polsko	Slovensko	Průměr EDF
	DE	DK	SE	NL	UK	IE	CZ	PL	SK	EDF
Celkové výnosy	41,0	40,6	46,2	43,3	35,6	40,5	40,4	36,3	36,0	41,9
Celkové náklady	40,8	44,7	53,2	46,3	35,0	40,1	34,6	44,8	46,2	46,9
z toho:										
Hotovostní náklady celk.	29,9	31,4	36,7	26,5	25,3	25,6	26,0	21,4	39,4	30,3
Odpisy celk.	3,2	4,4	6,0	5,0	2,5	2,5	5,2	4,3	2,6	4,7
Hlavní souhrnné položky nákladů										
Celkové přímé N	17,8	17,8	20,0	13,3	15,2	15,6	16,3	13,4	26,5	18,0
z toho:										
Nákup krmiv	9,6	11,1	12,2	8,5	8,5	6,5	11,6×	4,5	21,6×	10,6
Celkové mzdové náklady	6,6	6,3	11,1	7,0	6,5	7,3	6,6	11,3	6,0	9,0
Celkové náklady na provoz strojů*	8,6	8,1	10,2	9,8	6,1	6,4	4,7	10,6	3,8	8,9
Celkové náklady na budovy a zařízení*	2,9	6,4	7,5	6,7	3,2	3,6	3,2	4,0	5,0	5,4
Celkové náklady na půdu*	2,7	4,1	2,1	4,8	2,9	5,3	0,2	4,6	0,1	3,0
Ostatní náklady (vč. kvóty)	2,1	1,9	2,3	4,7	1,1	2,0	3,6	1,0	4,9	2,6

Pozn.: × včetně vnitropodnikových nákupů, *včetně ocenění vlastních strojů, budov a vlastní půdy (oportunitní náklady)

Srovnání produkčních podmínek členů EDF (průměry zemí)

2012	EDF průměr	CZ	DE	DK	SE	NL	UK	IE	PL	SK
Celková výměra podniku, ha	348	3075	344	274	426	90	183	96	340	-
Podíl pronajaté půdy, %	53	86	60	31	53	28	51	44	32	-
Rodinné pracovní síly	1,6	0,0	1,5	1,9	1,9	1,5	1,4	1,5	1,9	0,0
Smluvní pracovní síly	8,8	103,8	5,8	5,1	5,0	0,4	3,2	0,8	11,6	17,6
Velikost stáda	215	875	278	374	273	160	270	160	160	500
Použitelná mléčná kvóta, t/rok	1 737	8 523	2 325	3 410	2 522	1 304	1 831	821	1 380	3 987
Pronajatá mléčná kvóta z použitelné kvóty, %	2	0	3	0	3	5	0	0	1	0
Produkce mléka celkem, t stand. mléka/rok	1 870	8 113	2 474	3 578	2 735	1 334	2 095	914	1 402	3 885
Mléko dodané mlékárnám, t stand. mléka/rok	1 826	7 931	2 429	3 505	2 660	1 329	2 070	877	1 339	3 727
Přímý prodej/spotřeba mléka, t stand. mléka/rok	44	182	45	72	74	5	24	37	63	159
Obsah tuku, %	4,08	3,79	4,07	4,17	4,16	4,42	4,17	4,16	4,07	3,78
Obsah bílkovin, %	3,39	3,38	3,43	3,48	3,42	3,52	3,35	3,50	3,28	3,39
Plnění kvóty, %	108	91	108	104	109	105	168	107	100	98
Užitkovost, kg stand. mléka/krávu	8 539	9 521	8 726	9 540	10 066	8 551	7 324	5 762	6 740	7 667
Výměra krmných plodin, ha	151	40	214	256	326	90	158	96	197	-
Podíl pronajaté půdy z celkové půdy krmných plodin, %	53	77	61	33	54	28	49	44	32	-
Podíl trvalých travních porostů z výměry krmných plodin, %	41	46	53	4	19	83	63	100	34	-
Podíl dočasných travních porostů z výměry krmných plodin, %	21	0	5	46	51	0	22	0	7	-
Podíl orné půdy z výměry krmných plodin; %	38	54	42	50	31	17	14	0	60	-
Podíl zásob, počet krav/ha	1,6	1,3	1,4	1,6	0,9	1,9	1,8	1,7	0,8	-
Produktivnost půdy, kg stand. mléka/ha	13 443	13 480	12 091	14 867	8 534	15 988	12 554	9 774	5 533	-
Pronájem půdy, EUR zaplacené/ha	336	62	264	729	137	604	306	449	178	-
Cena pronájmu pastvin [nové smlouvy], EUR/ha	275	64	292	272	14	629	322	514	227	36
Cena pronájmu orné půdy [nové smlouvy], EUR/ha	369	69	416	530	149	698	377	514	244	48
Pracovní vstupy, odpracované hodiny/krávu	57	81	41	33	50	32	34	32	125	81
Produktivita práce, kg stand. mléka/hodinu	197	137	232	299	220	278	233	182	78	106
Vyplacené mzdy, EUR zaplacené/hodinu	16,1	8,3	12,0	18,4	21,2	19,7	14,5	16,1	5,5	5,7
Kapitálové vstupy (v rámci půdy a kvóty), EUR/krávu	6 781	5 676	4 202	8 448	9 453	7 479	3 352	3 854	6 735	5 672
Kapitál budov, EUR/krávu	3 314	2 592	1 646	3 604	4 428	5 705	1 240	1 638	2 941	3 091
Kapitál strojů, EUR/krávu	1 138	656	896	1 763	1 493	695	496	630	2 163	463
Kapitál dobytka, EUR/krávu	1 431	478	1 112	1 449	1 770	1 078	1 286	1 565	1 122	845
Podíly/akcie v jiných akciových společnostech nebo družstvech, EUR/krávu	89	5	122	0	371	0	39	0	17	0
Ostatní kapitál, EUR/krávu	809	1 945	427	1 632	1 390	0	291	21	492	1 273
Produktivnost kapitálu, kg stand. mléka/1000 EUR	1 699	2 568	2 491	1 413	1 306	1 518	2 401	1 644	1 117	1 691
Kapacita využití ustajovacích prostor, %	94	89	92	91	109	89	91	87	93	79
Věk prvního otelení, měsíc	26,0	25,2	27,2	24,5	26,7	25,3	24,8	23,1	25,4	26,0
Mezidobí, dny	406	411	408	371	396	411	390	391	408	428
Poměr brakovaných krav, %	30	32	31	33	38	28	21	19	17	38
Celoživotní užitkovost, kg/brakovanou krávu	25 582	26 307	28 527	29 895	24 268	28 231	32 108	19 273	35 913	17 290
Úhyn telat, %	11	10	13	12	9	13	8	11	8	12
Spotřeba koncentrátů, kg/krávu a den	6,8	8,7	6,9	7,0	9,6	6,6	5,7	2,7	6,6	6,5
Produktivnost koncentrátů, kg stand. mléka/kg koncentrov. krmiv	4,1	3,0	3,7	3,8	3,0	3,7	4,2	6,6	4,2	3,3
Vstupy koncentrovaných krmiv, g/kg st. mléka	287	331	289	268	350	282	269	169	340	315
Cena mléka, EUR/kg stand. mléka	0,34	0,31	0,34	0,34	0,37	0,37	0,32	0,31	0,28	0,30
Cena brakovaných krav, EUR/kg živé váhy	1,24	1,13	1,20	1,37	1,51	1,03	1,14	1,24	1,00	0,85
Cena býčků, EUR/tele	159	110	167	119	195	153	139	155	180	162
Cena kvóty, nákup (4% tuk), EUR/kg	0,15	0,04	0,09	0,13	0,01	0,68	0,02	0,20	0,05	0,00
Cena kvóty, pronájem (4% tuk), EUR/kg	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Graf 2: Produktivita práce měřená podílem celkové roční produkce mléka a ročním počtem hodin potřebných k ošetřování dojníc (2012)**Graf 3: Produktivnost kapitálu měřená jako produkce mléka na 1000 € kapitálových vstupů**

a můžeme tedy konstatovat, že v průměru dosáhly evropské mléčné farmy zapojené v EDF účetního výsledku + 6,9 centů z 1 kg mléka (přibližně 1,7 Kč). Podrobnější srovnání metodik umožňuje graf č. 1. Pokud bychom porovnali výsledky šetření nákladovosti uváděné v Ročence chovu skotu v ČR za rok 2012, tak na poměrně velkém vzorku 60 podniků došli autoři k průměrnému výsledku 8,73 Kč/l. Šetření EDF se za ČR bohužel zúčastnilo jen 5 respondentů, kteří patří k velkým podnikům (a.s.), a proto se výsledky liší, neboť celkové náklady v těchto podnicích v průměru činily 34,6 € centů/kg a po odečtení oportunitních nákladů (3,4 €) byl celkový náklad 31,2 € centů/kg, což je po přepočtu zhruba 7,84 Kč/kg, resp. asi 8,06 Kč/l.

Podíváme-li se blíže na jednotlivé nákladové položky, zjišťujeme, že celkové přímé náklady jsou v případě České republiky pod průměrem

EDF a největší část těchto nákladů je tvořena nákupem krmiv (71 %). Nákup krmiv je realizován jak externě, tak interně v rámci jednotlivých podnikových složek. V případě našich podniků se do něj tedy započítávají i náklady krmiv vyrobených ve vlastní režii (silážní kukuřice, krmné obiloviny apod.) a „převedených“ (nakoupených) vnitropodnikově mezi jednotlivými středisky podniku. Naproti tomu je z tabulky zřejmé, že mzdové náklady jsou podstatně nižší než průměr zemí EDF, a pohybují se na spodní hranici vybraných členů EDF (viz tab. 1). Je to způsobeno zprv relativně nízkou cenou práce (8,3 €/hod.), která je zhruba na polovinu průměru členů EDF, a zadruhé nulovým podílem rodinné práce, k níž jsou u ostatních členů dopočítávány oportunitní náklady. Tyto nízké náklady pak vedou k „plýtvání“, které způsobuje nízkou produktivitu práce u zemí s relativně levnou pracovní silou (viz graf 2). Naopak u států, které mají drahou pracovní sílu (Dánsko,

Nizozemí, Švédsko) jejíž cena je v dotaznících uváděna na hladině mezi 18 – 21 €/hod., je vykazována poměrně vysoká produkce mléka na hodinu vynaložené práce. Zatímco celkový roční počet hodin na ošetřování jedné dojnice je v průměru EDF na úrovni 57, v ČR je zapotřebí 81 hodin na dojnici. Pokud se vstupů tohoto výrobního faktoru týče, nejnižších hodnot dosahují Nizozemsko, Dánsko, Velká Británie a Irsko (kolem 33 hod./dojnici.rok).

Další zajímavou položkou je podíl nákladů na provoz strojů a náklady na budovy a zařízení, které jsou rovněž pod průměrem EDF a naznačují nižší investice v této položce oproti ostatním členům (a tím i nižší konkurenceschopnost do budoucna). Potvrzují to i nižší hodnoty vstupu kapitálu, kdy je celková hodnota za ČR na úrovni 84% oproti průměru EDF (5676 €/dojnici oproti 6781 €/doj.), z toho u strojů a zařízení je to dokonce jen 57 % (656 oproti 1138 €/doj.). Přesto – díky vysoké průměrné užitkovosti námi sledovaných velkých českých podniků (9521 kg stand. mléka/dojnici a rok) – se celková produktivnost kapitálu pohybuje na úrovni 2568 kg mléka na 1000 € vloženého kapitálu, což je zhruba o 50 % více než je průměr EDF (viz graf 3). Vysoká hodnota u Ukrajiny (4967 kg ECM) pak není způsobena vysokou produkcí mléka, ale spíše nízkými kapitálovými vstupy.

Zajímavé srovnání poskytuje rovněž údaj o plnění mléčné kvóty. Zatímco u většiny respondentů ze starých členských států je uváděno překročení kvóty (průměr EDF je 108 %), v nových členských zemích je tato situace opačná a kvóta je max. plněna na 100 % (Polsko), anebo je produkce nižší než povolená (ČR 91 % a SR 98 %). Je vidět, že staré členské země mají „nastartováno“ k roku 2015, kdy bude kvotační systém zrušen. Otázkou zůstává, jak české výrobce ovlivní přetlak nabídky mléka z bývalé EU15. Tuto otázku by si asi měly klást zejména odpovědné orgány státní správy, které mohou ovlivnit směřování dotací a podpořit konkurenceschopnost produkce mléka v ČR.

Ing. Jiří Mach, Ph.D.
Katedra ekonomiky
PEF ČZU v Praze

Stalo se...

Výstava v Lysé nad Labem ZEMĚDĚLEC - NÁŠ CHOV

V pravidelném říjnovém termínu se konala na Výstavišti v Lysé nad Labem výstava Zemědělec - Náš chov. Letošní rok čekalo na návštěvníky velké překvapení. Úplně nová výstavní hala, která pojmul všechny expozice vystavovaných hospodářských zvířat i zemědělskou mechanizaci. Tato hala je jistě do budoucna příslibem konání velkých zemědělských akcí.

Letošní výstava byla tradičně doplněna o Střeodočeské dožínky a vyhlašování cen v soutěži o nejlepší regionální potraviny.

Po celou dobu výstavy byla v nové hale návštěvníkům k dispozici i přehlídka skotu. Všechna zvířata pocházela z poděbradského školního statku a po celou dobu výstavy byla vzorně opečovávána studenty poděbradské zemědělské školy. K vidění bylo několik kategorií, od telat, přes jalovice až po dospělé krávy. Všechna zvířata byla na výstavu výborně připravena, a proto nechyběly pravidelné přehlídky a procházky zvířat po výstavišti.

Výstaviště v Lysé nad Labem se vždy těší velké návštěvě veřejnosti a nebylo tomu jinak ani letos. Každé předvedení zvířat a ukázky jejich ovladatelnosti v podání poděbradských studentů se vždy těšilo velkému zájmu.

Pokud se podaří zamýšlený plán a dojde k realizaci Národního holštýnského šampionátu v roce 2014 právě na této podzimní výstavě, bude tato akce velmi populární nejen pro širokou zemědělskou veřejnost Střeodočeského kraje, ale také pro chovatele holštýnského skotu z celé ČR.

Foto: Ing. V. Burdych

Rozvodí s. r. o. Černov oslavilo 20 let – 5.9.2013

Úspěšná společnost Rozvodí s. r. o. Černov hospodařící v Pelhřimovském okrese na Vysočině oslavila 20leté výročí firmy. Zaměřují se především na výrobu mléka a nově také na výrobu elektrické energie v bioplynové stanici. Společnost patří mezi nejlepší chovatele holštýnského skotu v ČR, v roce 2013 dosáhla na 418 uzavřených laktací užitkovosti 11231 kg mléka při tučnosti 3,80 % a obsahu bílkovin 3,28 %. Dosáhli také několika úspěchů na přehlídkách krav v Opařanech a Zdislavicích a jsou významnými účastníky národních přehlídek krav. Mnoho návštěvníků z okolních farem i ze spolupracujících firem strávilo v Černově příjemný den spojený s prohlídkou provozů. Připojujeme se s gratulací a přáním mnoha dalších úspěšných chovatelských let.

Slavilo se i u Stříbrných v Radimi – 5.10. 2013

20 let už hospodaří na rodinné farmě v Radimi u Jičína rodina Stříbrných. Na oslavu, kterou spojili také s životním jubileem majitele farmy Karla Stříbrného, se sjelo několik stovek lidí, kteří přijeli popřát hodně dalších úspěchů v životě i podnikání těmto vždy vstřícným, ochotným a pracovitým farmářům. A po svém Stříbrní i slavili, zpívalo se a tančilo až do druhého dne. Holštýnky v jejich chovu patří k nejkrásnějším představitelkám plemene u nás, což potvrzují poháry z chovatelských dnů v Chomuticích a také výsledky hodnocení exteriéru. V jejich stádě jsou 2 krávy hodnocené EX 90 a také dvě dojnice, které za život nadojily přes 100 000 kg mléka. Ke gratulantům se rádi připojujeme.

V Morašicích otevřeli nový kravín – 25.9. 2013

Představenstvo ZD „Růžový palouček“ Morašice se rozhodlo radikálně vyřešit problém s ustájením svých krav a na zelené louce v Újezdci nechalo postavit nový VKK pro téměř 500 krav s porodnou o kapacitě 130 míst a teletníkem pro 96 telat. Silážní žlab o 3 sekcích s celkovou kapacitou 12 300 m³ objemných krmiv pomůže ke snížení nákladů a zlepšení kvality krmiv. Stáj bude zaměřena na intenzivní produkci mléka, proto zde plánují chov krav holštýnského plemene. Stavební povolení získali v listopadu 2012 a již na konci letošního září jsme si na slavnostním otevření mohli prohlédnout hotovou stavbu připravenou k naskladnění krav. Věříme, že se plány chovatele naplní a VKK bude dalším úspěšným projektem na mapě holštýnského skotu v Čechách.

Nejlepší krávy podle SIH-K (Datum publikace PH:21.11.2013)

pořadí	kráva	jméno	otec	OM	chovatel	stáj
1	CZ000371830961		O MAN	SHARKY	AGRAS BOHDALOV, A.S.	BOHDALOV VKK
2	CZ000313287931		GOLDWYN	O MAN	AGRODRUZSTVO ZAHORI	OSLOV NK
3	CZ000171520953	OSTRETIN DOBROMILA 8	STYLIST	MASCOL	ZS OSTRETIN A.S.	OSTRETIN-NK
4	CZ000326599961	DOBRONIN MARTA 3	JARDIN	MORTY	DOBROSEV, A.S.	DOBRONIN VKK-K2
5	CZ000109969953	OSTRETIN ADELA 31	MASCOL	O MAN	ZS OSTRETIN A.S.	OSTRETIN-NK
6	CZ000260403931		O MAN	GARTER	AGRODRUZSTVO ZAHORI	TRESEN
6	CZ000367026961		ROUMARE	SHARKY	ZERAS A.S.	RADOSTIN
8	CZ000363057961	DOBRONIN MARTA 6	STYLIST	VELOX	DOBROSEV, A.S.	DOBRONIN VKK-K2
9	CZ000183565962		VOLADI MAN	REXONDI	ZEMEDELSKA A.S.	CEJKOVICE
10	CZ000222837961	DOBRONIN MARTA 1	VELOX	MORTY	DOBROSEV, A.S.	DOBRONIN VKK-K2
11	CZ000183016971		O MAN	DUCE	MESPOL MEDLOV, A.S.	MEDLOV VKK
12	CZ000189561921		O MAN	HARRY	PODEBRADSKA BLATA	KOUTY
13	CZ000339856931		O MAN	DANE	AGRODRUZSTVO ZAHORI	TRESEN
13	CZ000100918951		ENCINO	MURPHY	ZOD BRNISTE	VELKY GRUNOV VKK
15	CZ000175216981		V EXCES	A-A WIN 395	ZD HRANICAR LODENICE	NEPLACHOVICE
16	CZ000363144961	DOBRONIN MARTA 12	O MAN	MORTY	DOBROSEV, A.S.	DOBRONIN VKK-K2
17	CZ000109968953	OSTRETIN ADELA 30	MASCOL	O MAN	ZS OSTRETIN A.S.	OSTRETIN-NK
17	CZ000411660931		O MAN	GOLDWYN	AGRODRUZSTVO ZAHORI	TRESEN
19	CZ000144639942		JERUDO	V EXCES	AGRO HOSTKA A.S.	MALESOV
20	CZ000370424931		BURT	O MAN	AGRODRUZSTVO ZAHORI	OSLOV NK
20	CZ000229940932		O MAN	DANE	MECLOVSKA ZEMEDEL.AS	VKK SRBY
22	CZ000203868921		SNOWMAN	JESTHER	ZD LUSTENICE	LUSTENICE
23	CZ000189684921		O MAN	GEM	PODEBRADSKA BLATA	KOUTY
24	CZ000370624931		BURT	HALE	AGRODRUZSTVO ZAHORI	TRESEN
25	CZ000210616981		JUNCTION	BURT	BESKYDAGRO PALKOVICE	SKALICE
25	CZ000447023931		MARHEM	BENWOOD	ZD „PODKLETAN“KREMZE	MRICI
27	CZ000411935931		O MAN	HALE	AGRODRUZSTVO ZAHORI	OSLOV NK
27	CZ000254180953		ALFONS	TEMPOREL	ZEVAS VRACLAV A.S.	SEDLIC
27	CZ000174181921		O MAN	ARISTIDES	ZD CECHTICE	CECHTICE - HOLSTYN
30	CZ000183097971		O MAN	SHARKY	MESPOL MEDLOV, A.S.	MEDLOV VKK
31	CZ000202010953	OSEVA JASMINA 6	EROTIC	O MAN	OSEVA A.S. CHRUDIM	VKK KOCI
31	CZ000225271921		GOLDWYN	BW MARSHALL	AGRODR. NACERADEC	NACERADEC
31	CZ000252505921		SERMIONE	WONDERBOY	ZS SKALSKO S.R.O.	SKALSKO VKK
34	CZ000203871921		SNOWMAN	GISLEY	ZD LUSTENICE	LUSTENICE
35	CZ000313267931		MASCOL	O MAN	AGRODRUZSTVO ZAHORI	TRESEN
35	CZ000363832961		ALEXANDER	MERWE	ZD „VYSOCINA“ ZELIV	ZELIV-H
37	CZ000412029931		ROUMARE	O MAN	AGRODRUZSTVO ZAHORI	OSLOV NK
38	CZ000169569962		ALEXANDER	LAURENZO	ZP MIKULCICE A.S.	NESYT
39	CZ000217931952		O MAN	ELDORADO	ZD VSESTARY	CHLUM VKK
40	CZ000362162961		BURT	CONCORD	AGRIA OBRATAN ZOD	OBRATAN
41	CZ000370254931		O MAN	GOLDWYN	AGRODRUZSTVO ZAHORI	OSLOV NK
42	CZ000270121921		DOTSON	FROSTY	AGRODR. NACERADEC	NACERADEC
43	CZ000134687971		DUCE	ZELATI	MESPOL MEDLOV, A.S.	MEDLOV VKK
43	CZ000183198971		O MAN	SATIRE	MESPOL MEDLOV, A.S.	MEDLOV VKK
43	CZ000183087971		O MAN	ICON	MESPOL MEDLOV, A.S.	MEDLOV VKK
46	CZ000411902931		O MAN	BESN	AGRODRUZSTVO ZAHORI	TRESEN
47	CZ000300735931		BEST	O MAN	AGRODRUZSTVO ZAHORI	OSLOV NK
47	CZ000436044961	DOBRONIN MARTA 21	GARRETT	ROUMARE	DOBROSEV, A.S.	DOBRONIN VKK-K2
47	CZ000370610931		MICHAEL	GOLDWYN	AGRODRUZSTVO ZAHORI	TRESEN
50	CZ000363058961	DOBRONIN MARTA 7	STYLIST	VELOX	DOBROSEV, A.S.	DOBRONIN VKK-K2
50	CZ000158752971		ORION	MURPHY	OSICKA VACLAV MVDK	NOVY DVUR
52	CZ000211204981		IMOLA	V EXCES	ZD HRANICAR LODENICE	NEPLACHOVICE
53	CZ000450438961		VOLADI MAN	KILDARE MENHAT	ZD ROSTYN V HODICICH	VKK HODICE
53	CZ000137997972		SNOWMAN	ZELATI	ZEM.AKC.SPOL.NIVNICE	NIVNICE
55	CZ000229936932		O MAN	DANE	MECLOVSKA ZEMEDEL.AS	VKK SRBY
55	CZ000373423961		BURT	FOREST	AGROPODNIK KOSETICE	KOSETICE
57	CZ000148471972		O MAN	AARON	ZEM.AKC.SPOL.NIVNICE	NIVNICE
57	CZ000244075953		JARRET	LANCELOT	ZD SLOUPNICE	DOLNI SLOUPNICE MF
59	CZ000260390931		GOLDWYN	O MAN	AGRODRUZSTVO ZAHORI	OSLOV NK
60	CZ000416201961		BURT	ALTARUFFIAN	ZOD KAMEN	SEDLIC
60	CZ000184806962		LOSTEDEN	SORS	VOS ZEMEDEL.CU,A.S.	V.OPATOVICE-UHRICE H
60	CZ000416630961		YOURI	FREDDY	ZD BRTNICE	UHRINOVICE VKK
60	CZ000244010921		O MAN	IMOLA	GARTNER VLADIMIR	VODERADKY VKK
64	CZ000171545953	OSTRETIN ADELA 69	STYLIST	MASCOL	ZS OSTRETIN A.S.	OSTRETIN-NK
64	CZ000230347932		FROSTY	MANAGER	KRALOVICKA ZEM. A.S.	VYROV
64	CZ000341812961		SHULAN	LARKY	AGRODAM HOREPNIK,SRO	HOREPNIK
67	CZ000293670921		BERTOLI	LLOYD	MONTAMILK,S.R.O.	KAMENNE ZBOZI
68	CZ000397470961		MURMEL	JOKE	HOD DOL.HERMANICE	D.HERMANICE
68	CZ000190990962		RANNESLOV	LANCELOT	ZEMOS A.S.	UHERCICE
68	CZ000237468921		TAURIN	OLYMPIC	ZAS BECVARY A.S.	BECVARY VKK
71	CZ000163058971		O MAN	HOGER	MESPOL MEDLOV, A.S.	MEDLOV VKK
71	CZ000370009961		O MAN	BOLIVER	AGRODRUZST.SEBRANICE	POHORA VKK
71	CZ000436190961	DOBRONIN MARTA 27	DOTSON	SHUTTLE	DOBROSEV, A.S.	DOBRONIN VKK-K2
74	CZ000230449921		ALTASPARTA	ADEPT	ZEMEDELSKA KLUCENICE	KLUCENICE VKK
75	CZ000115799972		O MAN	ZELATI	ZEM.AKC.SPOL.NIVNICE	NIVNICE
76	CZ000412019931		ROUMARE	O MAN	AGRODRUZSTVO ZAHORI	OSLOV NK
76	CZ000174550981		JARDIN	DARKMET	NETIS, A.S.	JABLUNKOV VKK
76	CZ000153669981		SATIRE	JUSTIN	VOD STEBORICE	JEZDKOVICE

	SIH-K	SI-prod	SI-kon	SI-ven	PH M kg	PH %t	PH T kg	PH % b	PH B kg	PHSB	Trída ex	Známka ext	PH-mch	PH-kap	PH-stt	PH-kon	PH-ven	PH-czn
156,5	156	109	116	2172	-0,09	87	0,12	88	109	VG	86				118	117	135	138
151,0	147	120	115	1611	0,14	87	0,10	66	113	VG	85				142	128	147	155
150,2	153	103	104	1500	0,05	72	0,27	76	110	G+	82				100	112	124	122
148,8	146	117	133	1059	0,33	80	0,23	56	86	VG	88				143	128	156	160
148,6	154	103	94	758	0,53	84	0,39	58	111	VG	86	113	107		122	115	123	128
148,2	147	113	99	2113	-0,11	83	0,02	77	124	G+	82				113	115	118	118
148,2	139	115	131	1199	0,21	74	0,12	53	127	VG	87				125	120	150	144
147,4	146	107	109	1644	0,02	76	0,11	68	123	VG	87				120	118	135	135
147,1	144	125	112	2006	-0,29	59	0,08	79	101	VG	85				123	127	137	144
146,5	145	104	116	1554	0,34	105	0,02	57	118	VG	86	126	119		127	111	145	143
145,8	144	106	117	524	0,48	67	0,37	46	113	G+	82				123	111	131	132
145,6	141	115	114	541	0,41	62	0,34	45	117	VG	85				104	116	122	122
145,4	139	115	114	1321	0,07	66	0,13	58	128	VG	86				126	114	126	134
145,4	132	155	122	1799	-0,01	80	-0,11	54	101	VG	86				136	153	144	157
145,3	146	123	83	1449	0,12	78	0,16	65	116	G+	81				128	128	88	111
144,5	142	107	118	805	0,38	72	0,26	49	112	G+	80				121	112	136	131
144,4	149	92	97	731	0,48	78	0,36	54	120	G+	80				108	104	120	116
144,4	141	114	121	934	0,14	56	0,28	55	106	VG	85				116	120	142	145
144,2	142	118	100	1356	0,14	76	0,14	60	117	G+	81				116	124	117	126
143,6	131	136	122	205	0,56	58	0,28	28	123	G+	82				118	139	143	144
143,6	140	113	109	2020	-0,07	83	-0,06	66	124	G+	84				115	113	119	122
143,5	134	125	119	2020	-0,15	75	-0,10	63	121	G+	84				132	124	143	149
143,3	136	120	117	1055	0,20	67	0,14	49	121	VG	85				112	120	131	133
143,0	136	127	116	614	0,38	62	0,25	41	111	G+	81				106	134	132	135
142,6	143	108	108	507	0,58	75	0,33	43	105	G	77				99	116	121	115
142,6	148	100	93	1758	0,26	107	0,02	64	111	G	76				109	94	113	104
142,5	146	109	110	911	0,33	72	0,29	56	84	G+	83				123	113	127	137
142,5	148	88	102	1399	0,28	91	0,15	62	117	G	77				103	89	113	105
142,5	138	108	115	1354	0,04	65	0,11	57	128	G+	82	116	102		101	115	128	127
142,4	140	110	114	1763	-0,19	59	0,08	70	111	G+	83				123	112	132	127
142,3	142	108	105	1991	-0,12	77	0,00	71	115	G+	84				129	112	129	136
142,3	135	126	119	1622	-0,03	70	0,01	58	108	G+	82				138	134	141	148
142,3	143	107	97	974	0,37	79	0,20	51	123	G+	81				120	110	114	117
142,1	144	109	106	1753	-0,04	75	0,07	69	101	G+	82				130	111	127	134
142,0	144	103	95	1441	0,01	65	0,18	66	121	VG	86				118	109	120	125
142,0	137	115	107	1260	0,09	66	0,12	55	127	VG	85				116	113	128	127
141,7	137	108	118	1115	-0,02	49	0,22	57	120	G+	82				109	114	135	132
141,5	141	115	110	585	0,41	64	0,32	45	99	G+	82				110	115	125	125
141,4	139	111	111	966	0,12	55	0,24	53	115	G+	84				121	113	132	128
141,3	132	125	114	13	0,62	53	0,37	27	126	G+	83				122	133	128	138
141,2	137	107	119	488	0,45	63	0,30	40	117	G+	83				110	114	137	129
141,0	137	125	109	2281	-0,33	66	-0,09	73	102	G+	84				126	128	125	132
140,8	135	111	119	173	0,59	59	0,35	32	120	G+	84	119	110		122	116	137	138
140,8	137	114	107	624	0,30	56	0,28	44	124	G+	80				121	120	122	125
140,8	141	94	114	855	0,24	61	0,27	52	120	G+	83				128	103	129	130
140,7	142	108	106	899	0,28	67	0,26	53	102	G+	84				121	116	130	133
140,6	137	116	113	906	0,31	70	0,17	46	112	G+	83				110	120	134	132
140,6	136	108	132	1249	0,14	70	0,09	52	104	G+	82				131	114	150	144
140,6	134	129	113	1029	0,22	68	0,11	45	110	G+	84				136	135	136	146
140,5	141	108	98	975	0,38	80	0,18	49	117	G+	80				116	117	119	122
140,5	140	114	113	1185	0,23	76	0,14	54	92	G+	81				114	118	131	125
140,3	141	122	84	1117	0,15	65	0,20	56	114	G	79				126	125	93	115
140,2	136	116	117	1392	0,05	67	0,06	55	110	G+	81				115	119	138	134
140,2	134	132	101	1919	-0,06	80	-0,10	60	116	G+	84				134	131	122	138
140,1	141	102	99	1480	0,06	72	0,10	61	126	G	78				109	100	113	105
140,1	134	115	118	-314	0,85	55	0,46	20	119	G	77				88	124	130	116
140,0	139	112	96	938	0,09	51	0,27	55	121	G	77				116	111	103	109
140,0	139	116	109	644	0,36	63	0,29	45	96	VG	85				127	118	125	131
139,9	137	111	117	582	0,48	70	0,25	40	105	VG	85				136	124	143	147
139,7	127	133	122	543	0,27	49	0,19	34	124	G+	82				110	137	139	140
139,7	144	104	109	443	0,59	73	0,36	43	87	G+	81				119	111	128	125
139,7	143	104	101	872	0,19	57	0,32	56	104	G+	82				123	105	112	123
139,7	139	109	107	1773	-0,08	71	0,03	65	109	G+	83				133	110	122	131
139,6	139	106	94	-96	0,48	36	0,56	36	131	G+	84				114	117	116	120
139,6	133	106	115	996	0,20	64	0,12	45	138	G+	82				110	112	133	130
139,6	136	113	110	594	0,41	64	0,25	40	116	G+	81				111	119	124	127
139,5	136	118	110	292	0,38	47	0,38	39	110	G+	83				121	119	125	131
139,4	140	111	100	558	0,43	64	0,32	44	108	G+	80				119	114	109	119
139,4	137	113	122	1288	-0,01	57	0,14	58	97	VG	85				133	115	140	144
139,4	138	104	105	800	0,27	61	0,25	48	124	G+	82				123	111	120	126
139,1	141	110	113	856	0,29	66	0,25	50	88	G+	84				122	114	128	131
139,1	139	105	105	1072	0,26	74	0,15	50	117	G	78				114	111	122	122
139,1	137	127	112	1822	0,02	84	-0,06	59	88	VG	85				140	134	137	150
139,0	138	120	95	539	0,39	59	0,31	42	113	F	72				91	121	107	97
138,9	143	99	98	1111	0,35	84	0,16	52	112	G+	81	91	99		95	102	108	104
138,8	134	109	120	783	0,18	52	0,23	46	115	G+	82				125	115	140	135
138,8	139	103	111	1632	-0,16	57	0,10	67	108	G+	84				130	115	130	137
138,8	133	113	105	1823	-0,20	61	-0,03	62	137	G+	82				120	117	126	129

TOP 100 býků dle SIH (min. 30 stád prod. a 20 stád ext. stáří do 8 let nebo min. 50 ins v probíhající či předchozím roce)

(Datum publikace PH: 21.11.2013)

portal		jmeno		DED-VADY		LIN-REG		otec		otec matky		RV		organizace		st prod		deer ext		stád ext		stád sb		RPH SB		PHM		PH-T%		PH-B%		PH-TKG		DSI-BKG		RPH-VLPL		RPH-PLDC		RPH-DLH		DSI-KON		DSI-VEM		SIH		Celo jméno																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							

47	OMEGA	TV**TL	NEA-436 O MAN	BW MARSHALL	04	604	663	132	309	85	98	105	112	355	0,16	0,16	30	24	117	108	116	145	93	97	123,9	OMEGA
48	WALTER		NEA-924 ROUMARE	SHOTTLE	08	101	59	42	49	36	86	38	111	814	-0,13	0,02	24	30	113	84	109	140	121	122	123,6	WILLEM S SHOEVE R WALTER
49	JARRET	TV**TL	NEA-839 JARDIN	LAMBADA	07	202	81	50	63	41	89	41	73	311	0,19	0,25	30	29	122	109	111	131	114	95	123,3	JARRET
50	TRINITY		NEA-819 MASCOL	O MAN	07	101	66	48	60	43	87	32	98	236	0,29	0,20	35	23	119	112	114	123	110	92	123,2	DELTA TRINITY
51	JULIAN	TV**TL	NEA-537 O MAN	MONTU	05	604	84	47	62	35	90	35	118	778	0,09	0,04	43	30	119	106	105	114	102	106	122,8	HOLE JULIAN
51	LOBBY		NEA-737 JARDIN	VELOX	07	401	99	36	77	30	91	26	94	1085	-0,04	0,05	44	42	124	108	104	116	90	114	122,8	DOBROBIN LOBBY ET
51	ROLINK	TV**TL	NEA-867 ROUMARE	RIVERLAND	07	201	57	38	57	37	85	31	108	286	0,16	0,12	27	19	113	102	117	134	112	122	122,8	ROLINK ET
54	MICA		NEA-642 SHOTTLE	HARRY	06	101	40	30	36	27	80	25	106	854	0,12	0,08	49	36	124	98	100	106	101	104	122,6	DELTA MICA
55	BAROS	TV	NGA-573 JORDAN	JESTHER	05	101	64	48	53	40	87	39	105	1528	-0,24	-0,04	43	49	124	88	101	109	101	99	122,4	WIDEVIEW BAROS
55	MANGO	TV**TL	NEA-374 AARON	PRESCOTT	00	170	589	67	310	37	98	53	113	340	-0,16	0,26	2	31	115	110	107	127	111	100	122,4	PASEN MANGO-ET
55	KOTTAWA	ET*P	NEA-669 OTTAWA	O MAN	06	401	69	31	65	30	88	27	127	755	0,08	0,03	41	29	118	106	104	113	118	86	122,4	OSTRETIN KOTTAWA
55	LORDIN	*ET*TV**TL	NEA-775 JARDIN	MORTY	07	101	60	44	56	44	86	33	108	462	0,13	0,15	32	27	119	108	97	116	109	112	122,4	DOBROBIN LORDIN
59	IMAN	TV**TL	NEA-356 O MAN	LANTZ	04	401	108	46	70	35	92	37	106	980	-0,05	0,01	39	34	119	108	111	115	111	95	122,3	EM-JO IMAN
59	JOMAN	TV**TL	NEA-553 O MAN	AARON	05	701	78	45	65	39	89	37	112	1077	-0,13	0,00	35	37	119	76	111	106	105	104	122,3	JOMAN
61	JOINT	TL	NEA-548 SHOTTLE	BESN	05	701	133	71	111	60	93	62	115	713	-0,07	0,01	25	25	112	108	107	122	112	116	122,1	JOINT ET
62	KAI	TV**TL	NXA-627 REXONDI	O MAN	06	101	84	54	65	40	90	46	99	1117	-0,14	0,14	37	50	128	85	90	103	111	91	121,9	ZDISLAVICE KAI
63	HORTY	TV**TL	NEA-188 MORTY	PATRON	03	401	1747	151	799	99	99	126	102	867	0,00	0,01	38	31	117	106	98	133	104	111	121,7	HORTY
64	LOUVER	TV**TL	NEA-724 MASCOL	O MAN	07	101	84	47	75	41	90	37	116	-686	0,56	0,38	11	0	110	91	129	121	102	104	121,6	OSTRETIN LOUVER
64	CEYMAN	TV**TL	NEA-766 BOLTON	LANCELOT	07	604	70	31	60	25	88	24	98	447	0,13	0,13	31	25	117	101	92	134	108	118	121,6	CEYMAN
64	GENERAL		NEA-946 ROUMARE	O MAN	08	101	72	50	63	44	88	45	105	357	0,16	0,21	29	28	120	107	103	0	115	103	121,6	OOSTERZICHT GENERAL
67	IMALOT	TV**TL	NEA-439 O MAN	MTOTO	04	401	248	69	141	41	96	58	101	982	-0,26	0,01	19	35	114	110	110	136	114	96	121,5	OSTRETIN IMALOT ET
68	JARDIN	TV**TL*TY	NEA-509 BESN	TONIC	01	401	541	63	317	46	98	53	84	592	0,01	0,26	27	40	126	114	90	119	103	108	121,4	JARDIN ET
69	PLANET	*TV*TL*TY	NXA-686 TABOO	AMEL	03	901	643	61	432	52	98	54	90	1272	-0,22	-0,04	35	41	119	113	115	151	73	112	121,1	ENSENADA TABOO PLANET-ET
70	PELICAN		NGA-622 MIKE	O MAN	06	101	64	39	58	36	87	32	94	573	0,20	0,29	43	42	131	112	86	116	85	103	121,0	DELTA PELICAN
71	TRAVOLTA		NGA-572 MIKE	NOVALIS	05	101	71	39	62	35	88	28	99	-333	0,32	0,46	10	19	119	92	116	104	97	106	120,7	MARS TRAVOLTA
71	SHARKY	TV**TL*TY	NXA-481 BRETT	EMERY	00	701	2023	146	1358	111	99	123	96	1031	-0,12	0,02	35	37	119	115	100	119	110	105	120,7	JEWELLED-ACRES SHARKY-ET
73	IBIS	TV**TL	NEA-368 O MAN	MARSHALL	04	170	688	96	401	64	99	83	101	1311	-0,29	-0,10	30	37	114	100	109	134	117	90	120,6	CERNOV IBIS ET
74	BURT	TV**TL	NEA-375 AARON	PRESCOTT	00	170	1743	130	1057	93	99	113	109	-308	0,61	0,36	34	13	120	106	63	120	131	111	120,5	LUTZ-BROOKVIEW BURT-ET
74	OPTIMIST		NEA-692 LAUDAN	RUSSEL	06	101	61	40	53	33	86	36	125	148	0,21	0,19	24	19	115	112	103	111	111	100	120,5	LOWLANDS OPTIMIST
74	USONET FIN	TV**TL	NEA-743 FINLEY	JANZE MOUN	03	903	266	34	197	27	96	30	85	1772	-0,38	-0,04	39	58	127	117	96	134	85	101	120,5	USONET FIN
77	ELASCO	*TV	NFB-914 MANFRED	TONIC	00	510	334	79	147	44	97	56	102	514	0,16	0,26	37	37	127	111	111	115	83	84	120,4	ELASCO
77	LATIMER	TV	NEA-592 SHOTTLE	SIMON	05	101	88	50	63	36	90	37	104	699	0,05	0,06	36	29	117	98	115	124	95	98	120,4	EASTLAND LATIMER
79	JOBESS	*TV*TL*TY	NEA-654 BESN	AIRLINER	02	510	351	62	239	48	97	45	111	923	-0,06	-0,05	35	28	113	104	100	130	112	105	120,3	JOBESS ET
79	JEROEN	TV**TL	NXA-750 OLYMPIC	O MAN	07	101	76	50	64	45	89	39	126	18	0,45	0,27	37	20	121	104	88	129	92	100	120,3	MIDWOLDER JEROEN
81	SPENCER	TV**TL*TY	RED-495 LIGHTNING	SPEKTRUM PIGEONW	02	101	621	51	314	30	98	38	112	-472	0,28	0,44	1	12	113	101	111	118	113	95	120,0	HEIHOEVE DELTA SPENCER
81	MEFISTO	TV**TL	NXA-813 ALTABAXTER	O MAN	08	803	228	64	200	61	96	54	107	1624	-0,12	-0,24	59	35	116	105	105	150	93	93	120,0	MEFISTO ET
83	KIAN	TV**TL*TY	RED-486 ANDRIES	SUNNY BOY	97	101	2075	181	467	79	99	153	95	-525	0,87	0,47	42	12	126	116	97	123	95	89	119,9	KIAN
84	KENWEL	TV**TL	NXA-577 ECONOM	GARTER	06	701	60	43	53	35	86	34	108	1013	-0,07	-0,06	39	30	115	105	106	126	110	96	119,8	BR-VG KENWEL ET
85	FAUST	TV	RED-481 TS GOGO	LIGHTNING	05	101	99	41	64	27	91	29	96	-1073	1,06	0,50	25	-8	115	107	120	111	111	95	119,7	LOWLANDS FAUST
86	SOLUTION	TV	NBY-256 ORCIVAL	RONALD	05	101	62	47	53	41	87	38	92	182	0,35	-0,28	37	26	124	103	113	99	93	100	119,6	ELAGAASTER SOLUTION
86	ALINO	TV**TL	NEA-700 BESN	STORM	01	803	1735	190	971	127	99	156	105	1143	-0,10	-0,07	41	34	117	100	91	137	95	117	119,6	TEC MARTINEGA ALINO ET
86	ALTASPARTA	TV**TL	NXA-579 BW MARSHALL	CONVINCER	01	910	926	110	598	85	99	99	77	606	-0,05	-0,06	23	16	105	104	131	121	123	116	119,6	PARADISE-DND SPARTA-ET
86	ASTRO		NXA-821 GOLDWYN	O MAN	08	101	80	43	65	38	89	32	101	385	0,27	0,13	40	23	118	102	116	0	96	108	119,6	DELTA ASTRO
90	ARBOR		NEA-778 SHOTTLE	BW MARSHALL	06	906	181	42	144	32	95	32	113	1212	0,00	-0,24	54	22	110	117	104	141	102	114	119,5	WABASH-WAY ARBOR-ET
90	YELLOW		NXA-800 SUPPORT	O MAN	08	101	79	42	69	36	89	30	98	-358	0,31	0,35	8	11	112	99	105	137	105	112	119,5	DE BIESHEUVEL YELLOW
92	KREYSON	TV	NXA-691 MARION	BLITZ	06	701	121	47	100	42	93	36	113	674	0,06	-0,05	35	19	110	112	121	121	99	109	119,4	GENOS KREYSON ET
93	JAZZMAN	TV**TL	NEA-536 O MAN	GARTER	05	101	52	32	43	27	84	24	98	1133	0,08	0,01	58	40	126	105	101	94	102	91	119,3	HOLE JAZZMAN
93	EXPLODE	*TV*TL*TY	NEA-871 BOLTON	SHOTTLE	07	803	269	48	213	40	96	44	115	1073	-0,29	-0,19	20	21	102	94	100	148	115	128	119,3	WABASH-WAY EXPLODE-ET
95	NACIDO	TV**TL	NXA-643 MASCOL	GARTER	06	101	66	41	61	39	87	33	107	428	0,17	0,24	34	33	124	97	110	111	84	89	119,0	GROENHILDE NACIDO
96	JAMMER	TV**TL	NXA-458 EARL	ZERO	00	170	1783	153	970	94	99	128	96	365	0,27	-0,03	39	11	108	113	113	128	108	120	118,7	RIDGE-STAR JAMMER-ET
97	JEEVES	TV**TL*TY	NEA-740 OUTSIDE	DUSTER	03	170	423	50	293	37	98	42	103	555	-0,05	-0,10	21	12	102	86	122	147	108	116	118,7	KED OUTSIDE JEEVES-ET
97	CRUZITO	TV**TL	NEA-878 BOLTON	O MAN	07	510	70	31	62	28	88	29	105	602	0,05	-0,03	31	18	109	102	112	129	105	113	118,7	CRUZITO
99	BURNING	TV**TL	RED-537 MR BURNS	TALENT	07	101	74	35	62	31	88	30	106	381	0,09	0,22	25	30	120	87	94	141	102	82	118,5	J G BURNING
99	FICTION	*TV*TL*TY	NEA-361 O MAN	RONALD	04	101	204	77	135	58	95	66	114	469	-0,04	0,06	18	21	110	85	108	125	108	109	118,5	FICTION

Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR, o. s.
Hradištko 123, 252 09 Hradištko
tel.: 257 896 248, fax: 257 896 251
e-mail: office@holstein.cz, www.holstein.cz